This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, September 25, 2007

PM 40012376 R09408

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (3002) 2007 SEPTEMBER - RUGSĖJIS 25 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@rogers.com • Nr. kaina - $1

Bangų bendruomenė

Per šimtą metų išeivijos sudėtis keitėsi. Pirmieji emigrantai dalinosi į "bažnytinius" ir "pažangiuosius", antrieji pokariniai "dipukai" bandė grupuotis į politines partijas, o dabartiniai "trečiabangiai", kaip atrodo, dar vis laikosi tarpusavy be ryškesnių pasiskirstymų. Daugumai visų rūpėjo ir rūpi svetur atsidūrus išlikti lietuviais.

JAU ir pirmiesiems "atbangavus" į užjūrius, kiekviena iš sudėtų aukų ar net pačių rankomis pastatyta šventovė bei kuris kitas pastatas tapo maža Lietuvėle, kur galėjo būti toliau tęsiamas savo kalba bei papročiais palaikomas kultūrinis ir socialinis gyvenimas. Tačiau šventovių bei kitų savų institucijų statytojų vaikams, gimusiems, augusiems ir nelietuviškos aplinkos paveiktiems, tos savos lietuviškos vietos nebeatrodė tokios svarbios. Tad ką bekalbėti apie ateivių vaikaičius, trečiosios kartos išeivijos palikuonis. Pirmiausia iš kasdienybės buvo braukiamas lietuvių kalbos vartojimas, kaip nebesiderinąs su visa gyvensena. Likę simboliai bei vyresnio amžiaus giminės dar šiaip taip juos rišo su lietuviškąja visuomene. Nedaug kas keičiasi ir dabar. Tuo atžvilgiu mes vargu ar esam geresni už savo pirmtakus. Tai emigrantų likiminis procesas, kurio neišvengia jokia tauta. Užtat kai šiandien jau skaičiuojame šimtus tūkstančių naujų ateivių iš Lietuvos, kyla rūpestis, net ir reikalas priminti, kad ilgesnis užsibuvimas emigracijoje tautine prasme yra aiškiai žalingas. Naujų emigrantų atžalomis stiprėja emigrantų šalys, bet silpnėja tos, iš kurių negrįžtamai išvykome. Jei kam vis tiek, kaip ir kas su tomis šalimis darosi – kalbos apie tautinius reikalus bergždžios. Vis dėlto nemaža dalis emigrantų jaučia tą "dvigubą buvimą" – kūnas čia, o dvasia tenai. Būsena nėra lengva, ir su ja susitaikyti yra sunkiau negu ją suprasti šito nepatyrusiems. Dabartinė nepriklausoma Lietuva atkėlė vartus visiems, kad galėtų kas tik nori lėkti į platųjį pasaulį, ten uždarbiauti, įgyti naujo patyrimo, išmokti kalbų. Galimybės nemažos ir viliojančios jaunus, judresnius žmones. Kalbama, kad jų dauguma sugrįš. Tai būtų ne sūnų palaidūnų grįžimas, bet savanoriškų žygeivių, kurie tėvynėn parneša dvasinių bei materialinių lobių.

KOL visų bangų išeiviai, jų vaikai bei vaikaičiai reiškiasi lietuviškoje veikloje, aktyviai ją judindami arba tik dalyvaudami, bendriems reikalams aukodami, vieni kitus suprasdami ir atitinkamai įvertindami – nėra jokių duomenų manyti, kad organizuotoji Bendruomenė silpnės. Džiugu stebėti, kaip įvairiabangis jaunimas tarpusavy suranda bendrą kalbą. Įsidėmėtina – amžius yra geras ir nepamainomas jungiklis. Prisimintina – štai vaikas, išbėgęs į gatvę pažaisti ir pamatęs bendraamžį, be jokių prisistatymų užkalbina sutiktąjį, ir abu tuoj pat žaidžia. Taigi, juo jaunesnis, juo šiltesnis ir lankstesnis. Šitos psichologinės aplinkybės reikėtų nepamiršti organizuojant bendrus darbus, siekiant kokių užsibrėžtų tikslų. Bet koks savaiminis, natūralus suartėjimas daug stipriau suriša žmones, kurie gali padaryti daugiau, negu šiaip sau suėję ar suvaryti. Užtat visabangių jungimasis į sambūrius, organizacijas, klubus, grupes, kolektyvus, kur jiems susidaro progos normaliu keliu suartėti – gali sudaryti tvirtesnius pamatus ir lietuvybės uždaviniams atlikti. Jau net ir lietuvių kalba grįžta ten, kur geriau susikalbama lietuviškai, pvz. su neseniai iš Lietuvos atvykusiais, kuriems anglų kalba dar svetima. Jaunimo sąjungos vadovai čia kalbama prasme turėtų įžvelgti organizacinę naudą ir gerų progų sudarymą jungtis visiems į didėjantį būrį, koks visuomet sunkiau tirpsta nelietuviškoj aplinkoj. Antra vertus, naujieji ateiviai neturėtų būti laikomi už durų, nors į jas ir niekas nesibeldžia. Duris reikia atidaryti, dairytis pro jas, kviesti. Tik šitokiu būdu susilauksime papildymo gretų, kurios kasdien retėja. O ta įvairiabangė Bendruomenė greičiau stiprės, gal ir ko nors naujo ieškodama, kad tik lietuviais išsilaikytume, kol to reikia. **ČS**

Šiame numeryje

Palaimintasis Jurgis Matulaitis – *2,5 psl.*
Karaliaučiaus kraštas dabar – *4 psl.*
Trūksta patriotizmo – *5 psl.*
Kas skaito – rašo, duonos neprašo – *8 psl.*
Kaimo nelaimė – ugnis – *10 psl.*
Akys – langas į pasaulį – *11 psl.*
Šeimos kelionė į Sibirą I – *13 psl.*

Baigiami statyti Valdovų rūmai Vilniuje, žiūrint į juos nuo Gedimino kalno
Ntr. V. Ramonio iš žurnalo "Lithuanian Heritage"

Krikščionių demokratų partija dar turi gimti

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Krikščionys demokratai ir konservatoriai svarsto galimybę iki artėjančių seimo rinkimų 2008 m. jungtis į vieną partiją. Apie galimą naują darinį partijos konferencijoje neseniai paskelbė krikdemų vadovu naujai perrinktas Molėtų meras Valentinas Stundys. Jis tvirtino, kad šią idėją neoficialiai jau aptarinėja su konservatorių partijos pirmininku Andrium Kubilium.

Ar tokios "jungtuvės" naudingos Lietuvos politiniam procesui, ar tai tik politikos kilbuko smalsa patikrinti tykioje atokaitoje apmirusios lydekos vikrumą?

Negalima abejoti, kad konsoliduoti politines pajėgas Lietuvoje – būtina. Kam naudinga, kai sąrašus rinkimuose išstato 25-30 pavadinimų politiniai junginiai, kurių 80 ar net 90% neturi nei intelektualinių, nei materialinių, nei organizacinių išteklių, taigi ir praktinių galimybių įsiterpti į politinio gyvenimo lauką ir paveikti šalies raidą?

Matyti ženklų, kad tai jau ima suprasti ir politikai. Artėjant 2008 m. seimo rinkimams, stebimas aktyvumas šia kryptimi. Centro jėgų branduolį bando telkti R. Ozolas, K. Prunskienė ir V. Muntianas. A. Zuokas su P. Auštrevičium, abu patyrę rimtų reputacijos nuostolių, supranta, kad išsigelbėti pavieniui nė vienam iš jų nepavyks: ragina kits kitą, podraug – ir socialliberalus, vienytis. Savo vietos nerasdamas, blaškosi A. Paulauskas: akivaizdžiai nepritapęs opozicijos chore, mėgino pradėti "centristų" bloką, į kurį tačiau niekas nėjo. Dabar jau svarsto liberalų iniciatyvą, nors akivaizdu, kad G. Kirkilo valdančiųjų draugija jam būtų kur kas mielesnė, tačiau rimtai ten nėra kviečiamas.

Šitokiam kontekste galima suprasti ir konservatorių natūralų norą "įsilieti šviežio kraujo" prieš susitikimą su rinkėjais 2008-aisiais, aprėpti platesnę socialinę jų bazę. Tačiau klausimas, ar krikščionių demokratų ir konservatorių susiliejimas rinkėjų socialinę bazę išties išplėstų – galima abejoti. Ne tie pagrindai, ne ta socialinė bazė.

Skirtingai nuo krikščioniškosios demokratijos, kurios šimtmetis Lietuvoje pažymėtas jau prieš trejus metus, konservatyvizmo ideologija šaknų pas mus, galima sakyti, neturi. Tai naujas reiškinys, atsiradęs ne tiek iš krašto tradicijų, gyvenimo būdo ir socialinių reikmių atstovavimo, kiek iš deklaratyviai manifestuotos valios telkti atkaklų politinį frontą prieš Lietuvos demokratinę darbo partiją, buvusius komunistus, 1992 m. triuškinamai laimėjusius rinkimus prieš suskilusį ir susipriešinusį Sąjūdį.

Atsispirti vienpusiškam LDDP "buldozeriui", be skrupulų lamdžiusiam naujai susikūrusios valstybės socialinio teisingumo pamatus, anuomet, be abejo, buvo "socialinė reikmė". Tačiau politinė platforma, sureikšminanti negatyvumą – labiau pabrėžianti kovą "prieš", negu "už" kažką – vargu ar gali būti patikimos, ilgalaikės veiklos pagrindas. Nuolatinė, savotiškai provokuojanti antirusiška retorika, išskirtinis įtarumas ir nenuilstama priešų medžioklė valstybėje bei savo pačių partijos gretose pražudė didelį avansą suteikusių žmonių viltis ir pasitikėjimą, parodytą šiai partijai 1996-ųjų seimo rinkimuose.

Nukelta į 3-čią psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@rogers.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760. LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - $60, rėmėjo - $70, garbės - $80. Oro paštu į užjūrius - $170, paprastu paštu - $60. Amerikoj - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - $60, patron - $70, sponsor - $80 per year. Airmail overseas - $170, regular mail overseas - $60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Canada

VERIFIED CIRCULATION PAID

Palaimintasis Jurgis Matulaitis

Rugsėjo 17 d. sukako 80 metų nuo Šv. Sosto ir Lietuvos konkordato pasirašymo. Tuomet, 1927-aisiais, šis aktas vainikavo daugiau nei metus trukusį oficialių diplomatinių santykių tarp jaunutės Lietuvos respublikos ir Vatikano užmezgimo ir sutvarkymo procesą. Jau tuomet šio pasiekimo svarba buvo akivaizdi: pirmuoju šio proceso žingsniu – savarankiškos bažnytinės provincijos sudarymu, naujai sutvarkant buvusių vyskupijų ribas ir įkuriant naujas vyskupijas – buvo užtikrinta Bažnyčios Lietuvoje nepriklausomybė nuo svetimų metropolijų. O tai, savo ruožtu, atvėrė galimybę svarstyti ir spręsti vietos pastoracines aktualijas: katechetų ruošimą ir katechezę mokyklose ir parapijose, nuolatinį kunigų formavimą ir kitas. Antrasis žingsnis – sutarties sudarymas – nustatė Katalikų Bažnyčios būklę Lietuvoje, nustatė Bažnyčios ir valstybės tarpusavio santykius bei įtvirtino Katalikų Bažnyčios veiklos Lietuvos teritorijoje taisykles. Šis įvykis turėjo ypatingos reikšmės ir pastarojo meto Lietuvos istorijai: 1940 m. okupacijai nukirtus Lietuvos ryšius su pasauliu, Vatikanas laikėsi nuomonės, kad diplomatiniai santykiai su Lietuva tik sustabdyti, bet nenutraukti. Taigi, 1927-aisiais pagal Palaimintojo Jurgio projektą sudarytas konkordatas tapo pagrindu nepriklausomos Lietuvos diplomatiniams santykiams su Vatikanu 1991 m. atkurti ir naujoms Lietuvos ir Šv. Sosto sutartims 2000 m. sudaryti.

Deja, tas, kurio triūsu buvo sudarytas 1927-ųjų rugsėjį pasirašytasis konkordatas, savo darbo vaisių jau nepamatė. Apaštališkasis vizitatorius Lietuvai, arkivyskupas Jurgis Matulaitis, MIC, nuo 1925-ųjų gruodžio genialia išmintimi, ypatingu taktu, giliu tikėjimu ir neišsenkančia energija vadovavęs derybų procesui, iškeliavo amžinybėn 1927 m. sausio 27 d., praėjus vos savaitei nuo to vakaro, kai, jau kęsdamas apendicito skausmus, suskubo išsiųsti į Romą savo parengtą konkordato projektą.

Ši, Palaimintojo Jurgio gyvenimą vainikavusi, tarnystė buvo netikėta. Po keleto prašymų pagaliau atleistas iš Vilniaus vyskupo pareigų, 1925 m. spalį jis atvyko į Romą ir su džiaugsmu ėmėsi vienuolijos reikalų. Kai, praėjus vos keletui mėnesių, Šv. Tėvas pakėlė jį arkivyskupu ir paskyrė apaštališkuoju vizitatoriumi Lietuvai – nustebo. Suprato, kad Šv. Tėvas rodo jam ypatingą pasitikėjimą: Bažnyčios

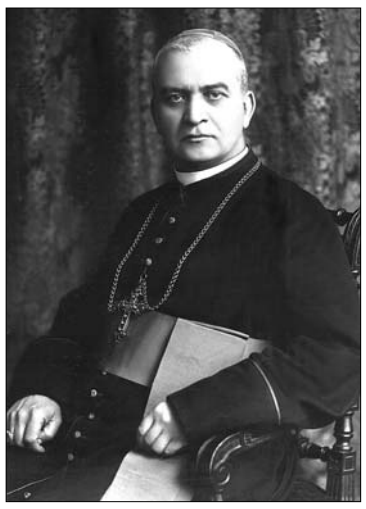

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis, apaštališkasis vizitatorius Lietuvai

istorijoje beveik negirdėtas dalykas – būti skiriamu apaštališkuoju vizitatoriumi savame krašte. Sutiko ilgai nesvarstęs, nes jau kuris laikas sielojosi, kad niekas rimtai nesiima tvarkyti diplomatinių santykių tarp Šv. Sosto ir Lietuvos. Tikėjo, kad tai bus trumpalaikis įsipareigojimas. 1925 gruodžio 3 d. P. Būčiui rašė: "Ką tik gavau iš Vatikano pasiūlymą, ar nesutikčiau kuriam laikui važiuoti į Lietuvą Vizitatorium. Aš sutikau ir, jei gausiu Lietuvos vizą, atvažiuosiu. Jaučiu, kad Dievui padedant, tą darbą gal atliksiu. Čia galėčiau patarnauti Bažnyčiai ir Vienuolijai nebus skriaudos...". Vyskupas Jurgis aiškiai žinojo, kokioje sunkioje ir sudėtingoje padėtyje turės darbuotis, tik nenujautė, kad šitas jo patarnavimas Bažnyčiai bus jau paskutinis, kad visiems laikams grįžta į Lietuvą, kad Vienuolija jau nebesulauks jo tėviško dėmesio ir rūpesčio...

Vos savaitę praleidęs Lietuvoje, 1925.XII.18, arkivyskupas Jurgis rašė kun. K. Rėklaičiui: "Čia įpuoliau į darbų sūkurį, dirbu dieną ir naktį. Daug turėsiu kryžių ir sunkenybių. Radau tokią padėtį, kad buvo sunku susilaikyti nuo ašarų. Tikiuosi, kad Dievas padės atitaisyti daug dalykų". O savo buvusiam kancleriui kan. L. Chaleckiui po poros dienų pasiguodė: "Būdamas Vilniuje turėjau sunkių valandų: ne kartą vaizdavaus, kad gal mane puolė pragariškos galybės, bet čia turbūt susidūriau su pačiu Liucipierium. Dirbu dieną ir naktį, meldžiuos ir marinuos" (1925.XII.22).

Nepaisant visų sunkumų ir nesklandumų pirmasis proceso žingsnis – Lietuvos bažnytinės provincijos suformavimas – buvo sparčiai vykdomas, projektas užbaigtas 1926 m. vasario 15 d. ir pristatytas vyriausybei, kuri, iš esmės, jam pritarė. Laiške kun. Rėklaičiui, rašytame dar prieš išvykstant į Romą pristatyti projekto Šv. Sostui, atsispindi intensyvumas, savotiška skuba, su kuria arkivyskupas Jurgis stengėsi atlikti jam patikėtą uždavinį: "Pirmąjį mėnesį turėjau tiek rūpesčių ir darbo, kad vos tik vieną naktį gavau išsimiegoti 6 valandas, o šiaip tai miegodavau tik po 3-5 valandas. Aplankiau galybę žmonių ir atlikau galybę reikalų. Skubu, kad bent šiandien galėčiau išsiųsti šį laišką. Jį berašant, nežinau kiek kartų sutrukdė".

Šv. Tėvas buvo labai patenkintas arkivyskupo Jurgio atlikta misija Lietuvoje. Bažnytinės provincijos įsteigimo bulė *Lituanorum gente* paskelbta 1926 m. Velykų dieną, balandžio 4. Kitą dieną paskirti visi nauji vyskupai. Lietuvoje didžiosios iškilmės įvyko per Šeštines, gegužės 13 d., Kauno katedroje.

Antrąjį proceso žingsnį – konkordato sudarymą – arkivyskupas Jurgis pradėjo su dar didesniu nekantravimu. Matyt, jį vargino tai, kad dėl nepalankiai susiklosčiusių politinių aplinkybių (į valdžią atėjus kairiesiems) kurį laiką nebuvo galima šio darbo imtis ar net tiksliai numatyti, ar iš viso kada nors tai bus įmanoma. 1926.XII.10 ir 13 laiškuose kun. Rėklaičiui į Romą guodžiasi: "Aš veržte veržiuosi pas jus... Aš čia sėdžiu kaip ant žarijų. Laukiu tos dienos, kada galėsiu pas jus atvažiuoti".

Net ir tada, kai būklei staiga pasikeitus (po 1926 m. gruodžio 17 d. karinio perversmo pasikeitus vyriausybei), atsivėrė galimybės konkordatui sudaryti, arkivyskupas Jurgis nesiliovė skubėjęs: ne tik veržėsi išnaudoti palankią progą sutvarkyti diplomatinius santykius tarp Lietuvos ir Šv. Sosto, bet ir nekantravo, kuo greičiau viską atlikęs, grįžti į Romą, prie vienuolijos reikalų. Konkordato projekto rengimo darbą atliko puikiai ir per labai trumpą laiką – vos tris savaites.

Nukelta į 5-tą psl.

Naujai sudarytos bažnytinės provincijos vyskupai su apaštališkuoju vizitatoriumi 1926 m., iš kairės: K. Paltarokas, A. Karosas, J. Skvireckas, arkiv. J. Matulaitis, P. Karevičius, J. Staugaitis, J. Kukta, M. Reinys

RELIGINIAME GYVENIME

Ekumeninė Europos asamblėja

Rugsėjo 4-9 d.d. Sibiu mieste (Rumunija), kuris yra ir šių metų Europos kultūros sostinė, vyko 3-ioji Europos ekumeninė asamblėja. Ją organizavo Europos Bažnyčių konferencija (KEK), vienijanti 125 stačiatikių, protestantų, anglikonų Bažnyčias ir Europos Vyskupų Konferencijų tarybą (CCEE), jungiančią 34-ių šalių katalikus. Asamblėjoje, kurios tema "Kristaus šviesa apšviečia visus. Europos atsinaujinimo ir vienybės viltis", dalyvauja beveik 3,000 delegatų, atstovaujančių visiems senojo žemyno krikščionims – absoliučiai daugumai jo gyventojų. Iš Lietuvos dalyvavo 9 žmonių delegacija. Asamblėjoje dalyvavo vysk. Rimantas Norvila, Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, Vilniaus arkikatedros klebonas kun. Ričardas Doveika, Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretorius kun. Lionginas Virbalas, Dalė Šmerauskaitė – dirbanti Katalikų Interneto tarnyboj, Vilhelmina Kalikauskienė – Lietuvos Biblijos draugijos ir ilgametė Tezė organizatorė, Eglė Laumenskaitė – sociologijos profesorė, Vilniaus stačiatikių šventovės klebonas Vladimiras Seliavko ir prel. Edmundas Putrimas, kuris dar dalyvavo Europos vyskupų konferencijos delegatų posėdžiuose apie migraciją.

Pirmoji tokia asamblėja vyko protestantiškame Bazelyje 1989 m., antroji – katalikiškos Austrijos Graze, o šį kartą Rumunijoje, kurios daugumą gyventojų sudaro ortodoksai. Asamblėja – tai Rytų ir Vakarų krikščionijos susitikimas, kurio metu bendrose sesijose, maldoje ir diskusijų grupėse krikščionys svarsto savo tapatybę ir tolesnio bendradarbiavimo Europoje galimybes, ieškodami būdų įveikti vertybių krizę ir saugoti kiekvieno žmogaus orumą.

Jos pradžioje į susirinkusius kreipėsi Konstantinopolio ekumeninis patriarchas Bartolomėjus. Buvo perskaityti popiežiaus Benedikto XVI ir kitų Bažnyčių vadovų sveikinimai. Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Walter Kasper išsakė Katalikų Bažnyčios viltis ir krikščionių bendradarbiavimo svarbą. Smolensko ir Kaliningrado metropolitas Kirilas, Maskvos patriarchato ryšių su kitomis Bažnyčiomis komiteto pirmininkas pakvietė ekumeninį dialogą grįsti tvirtais moraliniais pamatais ir nepasiduoti šių dienų paviršutiniškumo tendencijoms. Vokietijos Evangelikų Bažnyčios tarybos pirmininkas vysk. Wolfgang Huber pažymėjo, jog nepaisant skirtingų Bažnyčios sampratų turime toliau tęsti kelionę kartu.

Kalbėdamas Asamblėjoje Europos komisijos pirmininkas Manuel Barroso priminė, kad krikščionybė Vakarų civilizacijos istorijoje savo konfesijų įvairove tapo galinga jėga, vienijančia skirtingų tautų žmones. Asamblėjoje dalyvavo Rumunijos prezidentas Traian Basescu, Europos švietimo, mokymo ir kultūros komisaras Ján Figel bei Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos pirmininkas René van der Linden.

Prieš prasidedant Ekumeninei asamblėjai, prelatas E. Putrimas dalyvavo Europos vyskupų konferencijų delegatų suvažiavime. Jame dalyvavo beveik iš visų Europos kraštų atstovai, įskaitant kardinolą Raffaele Martino, Popiežiškosios migrantų sielovados tarybos pirmininką ir vyskupą Jose Sanchez Gonzalez, Europos Vyskupų Konferencijos komisijos dėl migracijos pirmininkas. Vyko diskusijos apie migracines tendencijas Europoje; sielovados iššūkius migrantams ir pabėgėliams; kaip parapijos ir misijos gali paremti ir padėti migrantams ir pabėgėliams įsikurti, įsijungti ir visiškai tapti Bažnyčios nariais; didėjančią prekybos žmonėmis problemą ir santykius su musulmonais. **ULKS inf.**

Krikščionių demokratų delegacija Vidurio Europos krikščionių demokratų sąjungos II kongrese 1955 m. Niujorke. Pirmoje eilėje iš k.: dr. V. Viliamas, St. Lušys, V. Sidzikauskas (svečias), M. Galdikienė, prof. K. Pakštas, dr. D. Jasaitis **Ntr. LE XIII t.**

Krikščionių demokratų...

Atkelta iš 1-mo psl.

Po ketverių metų rinkimus konservatoriai jau skaudžiai pralaimėjo, nugramzdindami politinėn nebūtin dar ir savo koalicijos partnerius krikščionis demokratus, nepaisant to, kad savo nesėkmes bandė nurašyti jų pačių subrandintiems ir į politines aukštumas iškeltiems "vidaus priešams" – G. Vagnoriui ir R. Paksui.

Tačiau prisiminus, kad partijos signatarai ir pirmieji "lietuviškojo konservatyvizmo" ideologai, sudarę 1993 m. įkurtos politinės jėgos aukščiausių valdymo grandžių branduolį, buvo K. Skrebys, A. Vaišnoras, M. Laurinkus, E. Kunevičienė, A. Bartkus, L. Furmanavičius, N. Oželytė, etc., galima suprasti, kodėl ši grupė iki šiol tebėra savo politinės tapatybės "ieškojimų kelyje", švelniai tariant.

Į ką remtis, kuo grįsti tolesnę raišką, koks pozityvus politinis kapitalas, vertas rinkėjui parodyti, sukauptas per 14 veiklos metų? Jeigu ne aktyvi ir reikli konservatorių laikysena VSD skandalo metu, šiek tiek pagerinusi jų įvaizdį bent jau vertybinio integralumo požiūriu, partijos reputacija būtų gana apgailėtina. Tačiau politinė parama oligarchinės prigimties grupių reikmes aptarnaujančiai vyriausybei, be abejo, bus jiems didelė sąskaita seimo rinkimų išvakarėse labiausiai socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių akyse.

Todėl politinės jungtuvės su krikdemais, įtraukiant juos ar sukuriant kokią nors neva europietiškų standartų "liaudies partiją", padėtų konservatoriams bent iš dalies "distansuotis" nuo savo dabartinės tapatybės, orientuotos iš esmės į *Stiliaus* skaitytojus, kitaip tariant, į besilukštenančio lietuviško "buržua" sluoksnį.

Laiduodamas partijai pakenčiamą medžiaginį užnugarį, šis sluoksnis turi esminį trūkumą – nėra užtektinai gausus, kad rinkimų metu galėtų užtikrinti tokį palaikymą, kuris leistų konservatoriams, net ir sąlyginės sėkmės atveju, dalyvauti formuojant vyriausybę.

Trumpai tariant, konservatoriai turi nusistovėjusią, tačiau gana ribotą socialinę bazę, kuriai išplėsti vidinių partijos išteklių akivaizdžiai nebepakanka. Tuo tarpu krikščionių demokratų padėtis – skirtinga. Nors partija stokoja ryškesnių vadovų ir atsinaujinimo idėjų, tačiau jos pajėgumas, ypač po pastarųjų metų valstybę sukrėtusių politinių skandalų, atnešusių milžiniškų reputacijos nuostolių vadinamosioms "tradicinėms partijoms", atrodo, yra didesnis nei konservatorių.

Kodėl? Todėl, kad krikščionys demokratai, skirtingai nuo konservatorių, turi į ką atsiremti. Jų istorija, nuosaiki, vidurio kelio ideologija ir į plačiuosius visuomenės sluoksnius orientuota socialinė doktrina – svarbiausioji šios partijos atsinaujinimo priežastis ir

Krikščionių demokratų partijos centro komitetas 1922 m. **Ntr. LE XIII t.**

galimybė. Krikščioniškosios demokratijos raida Lietuvoje ir jos raiškos motyvacija buvo iš dalies skirtinga nuo jos sklaidos Vakarų Europoje.

XIX š. sparčiai vystantis pramonei ir formuojantis liberaliam kapitalizmui, Vakarų Europoje atsirado ištisas darbininkų luomas be jokios nuosavybės ir be vilties išbristi iš skurdo. Pasikeitę socialiniai žmonių santykiai, išaugęs skurdas, lydimas įvairiopų blogybių, vertė išnaudojamąjį žmogų apsispręsti: ar savo gerovės siekti esamos santvarkos griovimu, socialinės revoliucijos keliu ar ieškoti būdų socialiai neteisingą padėtį keisti evoliuciniu keliu. Socialinės nelygybės klausimus spręsti ėmėsi įvairūs idealistai-utopistai ir revoliucinio galvojimo žmonės. Iškilo nauji vadai, sugebėję ne tik paimti į savo rankas darbininkų mases, bet ir sugebėję nuteikti jas prieš krikščionybę, kuriai tuo metu vadovaują asmenys atskiruose kraštuose buvo sutapę su turtingųjų ar valdančiųjų luomais.

Tarp krikščioniškosios srovės atstovų atsirado daug šviesių žmonių, kurie ryžosi lyginti išsiskyrusių socialinių luomų santykius ir kartu siekti susidariusį skurdą naikinti. Pirmieji balsai pasigirdo Prancūzijoje: kun. Lamennais (1782-1854), dominikonas Lacordaire (1802-1861), Fr. Ozanam (1813-1853) ir kt. Vokietijoje iškilo kun. A. Kolpingas (1813-1865), dar 1846 Eberfelde suorganizavęs pirmą katalikų mokinių amatininkų susivienijimą ir per jį sprendęs daugelį socialinių klausimų. Greta kun. A. Kolpingo, didelės reikšmės turėjo Mainco vysk. W. E. Ketteleris (1811-1877), kuris savais raštais ir veikla laikomas Leono XIII enciklikos *Rerum Novarum* pateiktojo socialinio teisingumo veiklos apipavidalinimo pradininku.

Ypač dramatiškai krikščioniškosios socialinės idėjos skynėsi kelią Prancūzijos visuomenėje. Lacordaire'o ir Fr. Ozanamo įsteigtą žurnalą *Naujasis amžius* (*L'Ere Nouvelle*), kuriame buvo bandoma respublikos demokratinę sąrangą derinti su krikščionybės itin branginamomis vertybėmis teisingumu ir meile, ypač aršiai puolė įvairių krypčių konservatoriai ir buržuazija. Barikadų kovų įkarštyje, priešus taikydamas, 1848 m. žuvo net Paryžiaus arkivyskupas Affre.

Krikščioniškosios demokratijos idėjoms skleistis Lietuvoje pagrindo davė ne tiek socialinis, kiek tautinis bei religinis klausimai. Lietuva XIX š. buvo ne tik apleistas ir atsilikęs agrarinis kraštas, galima sakyti, be pramonės, bet dar ir okupuotas bei kryptingai rusifikuojamas bei pravoslavinamas. Lietuvių liaudies sąmonėjimą ir tautinės bendrijos formavimąsi lėmė sunkios priespaudos sąlygos, todėl socialinis klausimas, skirtingai nuo Vakarų Europos, reikšminga dalimi sutapo čia su tautiniu bei religiniu.

(Bus daugiau)

SAVAITĖ LIETUVOJE

Pritarė referendumui

Rugsėjo 18 d. Lietuvos seimas pritarė referendumo paskelbimui, kuriame piliečiai išreikštų savo nuomonę dėl dvigubos pilietybės įteisinimo, skelbia BNS. Už referendumo paskelbimą balsavo 48 seimo nariai, 22 tokiam sprendimui nepritarė ir 8 parlamentarai susilaikė. Dabar siūlymas surengti referendumą bus svarstomas seimo komitetuose, o vėliau seimas dėl jo balsuos dar kartą. Nutarimo projektą dėl referendumo rengimo parengė socialliberalai, po juo pasirašė 40 parlamentarų iš visų parlamentinių frakcijų, išskyrus liberalus, tačiau ir šie skelbia pritariantys iniciatyvai. Teisę pradėti referendumą turi ne mažiau nei 300,000. piliečių arba bent 36 seimo nariai. Kad būtų priimtos Konstitucijos pataisos, į referendumą turi ateiti ir pataisoms pritarti daugiau kaip pusė balsavimo teisę turinčių piliečių.

Seimui teikiamame nutarimo projekte teigiama, kad pripažįstant dvigubos pilietybės svarbą lietuvių kilmės piliečiams ir pabrėžiant konstitucinį pilietybės reguliavimo principą, seimas skelbia referendumą, kuris būtų surengtas kartu su artimiausiais seimo rinkimais 2008 m. rudenį. Projekte siūloma, kad visuotiniam piliečių balsavimui būtų teikiamas toks klausimo tekstas: "Pritariu, kad Lietuvos respublikos pilietis gali būti ir kitos valstybės piliečiu".

Populiariausi veikėjai

Rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų firmos "Baltijos tyrimai" apklausos rezultatai rodo, kad populiariausiu visuomenės vadovu išlieka prezidentas Valdas Adamkus. Jį rugpjūčio mėnesį palankiai įvertino 73% viešosios nuomonės apklausos dalyvių. Palankiai įvertinta ir Europos komisijos narė Dalia Grybauskaitė, gavusi 67% teigiamų atsiliepimų, ministeris pirmininkas Gediminas Kirkilas – 62%, socialinės apsaugos ir darbo ministerė Vilija Blinkevičiūtė – 61% ir Policijos generalinis komisaras Vytautas Grigaravičius – 51%.

Nepalankiausiai paskutinį vasaros mėnesį 70% apklaustų Lietuvos gyventojų vertino buvusį Darbo partijos vadovą, Maskvoje nuo Lietuvos teisėsaugos besislapstantį Viktorą Uspaskichą ir jo veiklą. Kiek mažesnio neigiamo įvertinimo sulaukė europarlamentaras Vytautas Landsbergis (63%), Liberalų demokratų partijos vadovas, nušalintasis prezidentas Rolandas Paksas – 60% ir Liberalų bei centro sąjungos vadovas Artūras Zuokas – 60%.

Rugpjūčio mėnesį Lietuvos gyventojai labiausiai pasitikėjo Bažnyčia. Pasitikėjimą sielovados institucija išreiškė 69% viešosios nuomonės apklausos dalyvių. Tik vienu nuošimčiu nuo jos atsiliko Lietuvos bankas, gavęs 68% teigiamų atsiliepimų. Taip pat buvo pasitikima "Sodra" – 65% atsakiusiųjų ją vertino palankiai, krašto apsauga – 64%, Konstituciniu teismu – 60%, Prezidento tarnyba – 52% ir Lietuvos žiniasklaida – 51%. Baigiantis vasarai, kaip ir anksčiau, labiausiai buvo nepasitikima seimu. Tautos išrinktaisiais nepasitikėjo 71% apklausos dalyvių.

Lankėsi prezidentas

Rugsėjo 13-14 d.d. oficialiu vizitu Lietuvoje lankėsi Azerbaidžano prezidentas Ilham Aliyev. Vizito metu Lietuvos ir Azerbaidžano prezidentai aptarė dvišalius santykius ir perspektyvas, Baltijos ir Juodosios jūros regionų bendradarbiavimą, Azerbaidžano santykius su Europos sąjunga, kaimyninėmis valstybėmis. V. Adamkus pabrėžė, kad Lietuva, ieškodama alternatyvių energijos tiekimo projektų, viliasi, kad netolimoje ateityje pavyks kartu su Azerbaidžanu išplėtoti projektus, kurie Baltijos regionui garantuotų didesnį energetinį saugumą.

Prezidentai kalbėjo apie spalio mėnesį Lietuvoje rengiamą Vilniaus energetikos saugumo konferenciją 2007 m. "Atsakinga energetika – atsakingiems partneriams". Lietuvos ir Azerbaidžano vadovai pasirašė bendrą pareiškimą dėl partnerystės santykių plėtojimo.Taip pat buvo pasirašyti susitarimai tarp Lietuvos ir Azerbaidžano vyriausybių dėl bendradarbiavimo turizmo, kultūros, informacinių ir ryšių technologijų srityse bei tarpžinybinė sutartis dėl informacijos mainų apmokestinimo klausimais.

Uspaskicho neliečiamybė

Į seimą kandidatuojančiam buvusiam Darbo partijos (DP) pirmininkui Viktorui Uspaskichui nepavyko susigrąžinti teisinės neliečiamybės, kurią prokurorų prašymu panaikino Vyriausioji rinkimų komisija (VRK). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) rugsėjo 13 d. atmetė Rusijoje besislapstančio V. Uspaskicho skundą dėl VRK sprendimo, skelbia DELFI. Teismo sprendimas – galutinis ir neskundžiamas, todėl bet kuriuo atveju V. Uspaskichas būtų sulaikytas, jei grįžtų iš Rusijos. Jis kandidatuoja į seimą Dzūkijos vienmandatėje rinkimų apygardoje. Generalinė prokuratūra šiuo metu atlieka ikiteisminį tyrimą dėl apgaulingos Darbo partijos buhalterinės apskaitos tvarkymo. **RSJ**

Karaliaučiaus kraštas dabar

Seminaras Vilniuje

Vasara – ne tik atostogų metas. Karaliaučiaus krašto moksleiviai, besimokantys lietuvių kalbos, dalyvauja ekskursijose po Karaliaučiaus kraštą ir Lietuvą, vasaros stovyklose, Dainų šventėje Vilniuje. Mokytojai važiuoja į seminarus, kursus, kelia kvalifikaciją, tobulinasi ir ruošiasi darbui naujaisiais mokslo metais.

Vilniuje buvo organizuotas seminaras užsienio lietuviškų mokyklų mokytojams labai aktualia tema: *Socialinių, informacinių, komunikacinių ir kitų bendrųjų gebėjimų ugdymas šiuolaikinėje mokykloje*. Seminare dalyvavo lietuviško ugdymo įstaigų mokytojai iš Gudijos, Lenkijos, Maskvos, Vilniaus ir penkios mokytojos iš Karaliaučiaus krašto. Seminaro vadovės – Danutė Kolesnikova, Švietimo ir mokslo ministerijos Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė, ir Rasa Šavareikaitė, Pedagogų profesinės raidos centro Suaugusiųjų skyriaus vedėja.

Su seminaro dalyviais susitiko Švietimo ir mokslo ministerijos valstybės sekretorius Dainius Numgaudis, palinkėjęs sėkmingo darbo, pasidalijimo darbo patirtimi. Mokytojai, dirbantys užsienyje – tai bendro darbo su mokiniais Lietuvoje dalis.

Švietimo plėtotės centro kalbų ir meninio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė Henrika Prosniakova kalbėjo apie mokinių gebėjimų ugdymą per įvairių dalykų pamokas. P. Henrika yra lietuvių kalbos vadovėlių autorė, besirūpinanti lietuvių kalbos programomis, lietuvių kalba kaip valstybine. Ugdymo turinio tikslas – kad kiekvienas mokinys pagal savo poreikius ir galimybes bręstų kaip asmenybė, ugdytųsi pilietinę ir tautinę savimonę. Pranešėja kalbėjo apie mokymosi visą gyvenimą kompetenciją, integruojamąsias (papildomąsias) programas, supažindino su įvairiais pamokų tipais. Reikia išmokyti mokinius atsirinkti tai, kas reikalinga sekti mokymosi eigą, turėti tikslus. Susipažinome su integruotu ugdymu per įvairių dalykų pamokas, Vilniaus "Ateities" vidurinės mokyklos paruoštais projektais, kuriuos pristatė 11 klasės mokiniai.

Seminaro dalyvės iš Gudijos – Rimdžiūnų mokytojos S. Petrik, V. Žukauskaitė-Lukša, A. Valienė, O Kimsienė ir D. Kolesnikova, kursų vadovė, prie Puntuko, Anykščių raj. Ntr. A. Valienės (iš *Lietuvių godos*)

Švietimo ir mokslo ministerijos Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėjos Loretos Žadeikaitės pranešimo tema – *Bendrojo lavinimo modernizavimas įgyvendinant Lietuvos švietimo reformą*. Buvo aptarti veiksniai, lemiantys šiandienį ugdymo procesą: metodai, priemonės, mokytojo kompetencija, mokinių pastangos, aplinka, materialinė bazė. Susipažinome su ugdymo turinio dokumentais, strategija 2007-2012 m., tikslais.

Švietimo plėtotės centro vyriausioji specialistė, vadovėlių autorė Irma Neseckienė kalbėjo apie vertinimą ugdymo procese ugdant bendruosius sugebėjimus. Sudaryta programa moko, kaip reikia idėjas paversti darbais. Įsigijus pagrindinį išsilavinimą jauniems žmonėms reikia turėti suaugusiųjų gyvenimui būtinus bendruosius sugebėjimus, juos toliau tobulinti ir atnaujinti mokantis visą gyvenimą. Mokykla – tai vieta, kur moksleivius galima išmokyti dirbti komandoje, o mokytojo pareiga – ugdyti bendruosius sugebėjimus.

Aktualia dabarties tema apie saugios aplinkos kūrimą mokykloje kalbėjo Vaikų linijos vadovas, Lietuvos psichologų sąjungos pirm. Robertas Povilaitis. Vaikų linija – tai psichologinės pagalbos tarnyba vaikams ir paaugliams, į ją galima kreiptis dėl įvairių jiems iškilusių sunkumų. Šios linijos vadovas nagrinėjo patyčių, priekabiavimo sąvokas, jų mastą ir pasekmes, smurto teoriją ir išankstinį apsisaugojimą. Švietimo informacinių technologijų Mokymo centro skyriaus vedėja Asta Buinevičiūtė praktiniame užsiėmime supažindino su informacinių technologijų panaudojimu ugdyme.

Pranešėjų Nijolės Marcinkevičienės ir Jūratės Šemetaitės, Lietuvos liaudies kultūros centro Folkloro poskyrio vadovės, pranešimų tema – *Bendrųjų gebėjimų ugdymas mokykloje organizuojant etnokultūros užsiėmimus*. Ne tik susipažinome su lietuvių kalendorinėmis šventėmis, papročiais, jų simboliais, maginiais elementais, švenčių personažais ir pramogomis, Dainų šventės programa, bet ir dalyvavome praktiniuose užsiėmimuose, kaip vaikus sudominti liaudies kūryba.

Švietimo ir mokslo ministerijos Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vedėja Laimutė Jankauskienė kalbėjo apie mokymosi stilių įvairovę ugdant bendruosius gebėjimus, planavimą, vaiko individualumą lemiančius veiksnius, temperamentą ir intelektą.

Su užsienio lietuvių galimybėmis studijuoti Lietuvos aukštosiose mokyklose priėmimo tvarka supažindino Švietimo ir mokslo ministerijos Teisės skyriaus vyriausioji specialistė Olga Pacevičienė.

Ne tik klausėmės teorinių užsiėmimų, bet ir pabuvojome mokyklose, susipažinome su jų darbu daugiakultūrėje aplinkoje. Lankėmės Šalčininkų rajone, matėme unikalius senovinius kaimus, pabuvojome Poškonių pagrindinėje, Dieveniškių vidurinėje, Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimnazijoje, vienintelėje tokio stiliaus mokykloje Lietuvoje, pabendravome su mokyklų vadovais, mokytojais, apžiūrėjome kabinetus, dalijomės darbo patirtimi.

Viena diena buvo skirta išvykai į Anykščius, garsėjančius savo literatūrinėmis tradicijomis. Lankėmės A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialiniame muziejuje. Apžiūrėjome A. Baranausko klėtelę, statytą 1826 m., turinčią autentiškų vidaus elementų (joje būsimasis vyskupas vasarodamas sukūrė poemą Lietuvos gamtai – *Anykščių šilelį)*. Anykščių šilelio aplinkoje pabuvojome prie legendomis apipinto Puntuko, kuriame iškalti Lietuvos lakūnų Dariaus ir Girėno bareljefai ir jų testamentas (skulptorius B. Pundzius). Lankėmės A. Baranausko vidurinėje mokykloje, klausėmės direktorės Onos Repečkienės pasakojimo apie mokyklos darbą ir tradicijas, bendrųjų gebėjimų ugdymą.

A. Vienuolio-Žukausko memorialiniame name-muziejuje susipažinome su lietuvių literatūros klasiko gyvenimu ir kūryba. Apžiūrėjome S. Petraškos akmens tapybos darbus, kurie nutapyti trintomis akmens dulkėmis, nenaudojant jokių dažų. Reta technika atliktuose darbuose įamžinti Anykščių vaizdai, rašytojų paminklai, gražiausi šio krašto kampeliai. Pabuvojome vieninteliame Lietuvoje Arklio muziejuje, kur rodomi arkliniai žemės dirbimo padargai, transporto priemonės, kalvio įrankiai, filatelijos ir drožinių rinkiniai. Anykščių geležinkelio stotyje apžiūrėjome siaurojo geležinkelio muziejų, kuriame atsispindi geležinkelių istorija.

Greitai prabėgo penkios seminaro dienos, kupinos įspūdžių, malonaus bendravimo. Dėkojame organizatorėms Danutei ir Rasai už naudingą ir įdomų seminarą, kurio metu ne tik daug sužinojome, bet ir susipažinome su Pietryčių ir Rytų Lietuva, aplankėme nuostabaus grožio kampelius, pamatėme, kokia graži mūsų Lietuva.

Emilija Algaudė Bukontienė,
Karaliaučiaus krašto Kraupiško (Uljanovo) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos fakultatyvo mkt.

NUOMONĖS

Dėl protų nutekėjimo

Šis laiškas buvo gautas iš lietuvės, baigusios VU biochemiją, po to dvejus metus dirbusios Unilever koncerne Anglijoje ir dabar darančios biochemijos doktoratą Oksfordo universitete. "Norėčiau papasakoti apie kitą lietuvę, kuri šiemet baigė PPE (filosofija, politika, ekonomika). Pasirodo, ji prašė Lietuvos ambasadą JK darbo arba, kaip anglai vadina, 'internship'. Darbą jai pasiūlė, bet be jokio atlyginimo. Praktiškai darbo pasiūlymas toks, kurio priimti neįmanoma. Pasitarę mudu su Gediminu, sėdom ir parašėm laiškus V. Adamkui ir užsienio ministeriui. Atsakymas buvo atsiųstas iš ministerijos kanceliarijos, kuriame dėkojo, kad domimės galimybėmis įsidarbinti, tačiau jokių darbo pasiūlymų šiuo metu nėra. Tai taip va! Visi Lietuvos laikraščiai mirguliuoja, jog vyksta protų nutekėjimas, bet pasirodo gabių ir protingų, baigusių geriausius pasaulio universitetus niekam nereikia! Net nejuokinga! Mano supratimu, ta pati užsienio ministerija turėtų žinoti, kada ir kokiam universitete koks lietuvis baigia kokią specialybę ir siūlyti darbo vietas. Deja..."

Oksfordo universitetas yra vienas iš penkių garsiausių pasaulio universitetų ir į jį patenka tik rinktiniai bei labai gabūs asmenys. PPE yra specialios studijos būsimiems diplomatams bei valstybininkams. Šias studijas baigė Japonijos sosto įpėdinio žmona, JAV prezidentas Klintonas, du Norvegijos karaliai ir daugelis viso pasaulio dabartinių ambasadorių bei diplomatų – šiuo metu Airijos, Anglijos ir Suomijos ambasadoriai yra Oksfordo universiteto absolventai. 1959 metais baigęs šias studijas aš tuojau gavau vienos didžiausių JAV firmų pirmininko pavaduotojo vietą. Dėl šių studijų mane mielai priėmė JAV Valstybės departamentas ir Pasaulinė Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO) Romoje.

Šis laiškas nors iš dalies atsako į "protų nutekėjimų" klausimą. Abejoju, ar šio laiško rašytoja grįš dirbti į Lietuvą, nes jai tikrai netruks prestižinių pasiūlymų iš kitų valstybių universitetų bei privačių įmonių. Kiek pastebėjau, užsienyje mokslus baigusiems lietuviams Lietuvoje pagal savo išsilavinimą valstybinį darbą gauti beveik neįmanoma. Daugiau galimybių yra užsieniečių valdomose privačiose firmose.

Būtų įdomu žinoti kiek dabartinių aukštų Lietuvos tarnautojų yra baigę Vakarų universitetus, t.y. be trumpų stažuočių? Prieškarinėje Lietuvoje Vakaruose mokslus baigę lietuviai gan greitai pakeitė tuos, kurie studijavo dar caristinėje Rusijoje, kuri turėjo žymiai geresnę mokslinę sistemą nei sovietinė. Ar URM iš viso žino Oksfordo universiteto pasaulinį prestižą, ir kas tai yra tos PPE studijos?

Ambasadorius **Algirdas Žemaitis,** Roma-Vilnius

Mediniais koplytstulpiais Dzūkijos liaudies meistrai-medžio drožėjai paženklina partizanų kovų, kankinimo bei laidojimo vietas

Trūksta patriotizmo

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Perskaičius birželio 22 d. *Lietuvos aide* dr. Rūtos Gajauskaitės straipsnį *Lietuvos mažumos* ir nesulaukus viešo atsako iš mūsų valstybės vadovų, ir iškilo klausimas. Jau tiek paskelbta rašinių, kreipimųsi, pareiškimų, siūlymų į aukščiausio lygio valstybės vadovus dėl išskirtinių privilegijų Lietuvos tautinėms mažumoms kamieninės tautos, kurios pagrindu sukurta ir atkurta mūsų valstybė, kad net kurtinys turėjo išgirsti, neregys pamatyti. Minimas rašinys – ypatingas, glaustai išreiškiantis lietuvių tautos dabarties vertinimą, teikiantis pamatuotas nuostatas ateičiai.

Socialinių mokslų teisės daktarė, visuomenininkė, iškili publicistė, Kovo 11-osios akto signatarė rašinyje iškelia teisiškai motyvuotus ir lietuvių tautai itin aktualius klausimus, parodo tarpstančius žalingus kamieninei tautai reiškinius. Jei norėtume atsakyti į prezidento metiniame pranešime keltą klausimą, kodėl Lietuvoje trūksta patriotizmo, atsakymą galime rasti būtent šiame rašinyje. Signatarė atskleidžia teisiškai nepamatuotas privilegijas įvairioms mažumoms, tačiau jame akivaizdžiai galima įžvelgti ir įspėjimą, kad be dorovės, be patriotizmo, be lietuvybės puoselėjimo Lietuva gali tapti Europos sąjungos mažuma, pasižyminčia girtuoklyste, paleistuvyste ir savižudybėmis.

Regis jau esu rašęs apie rašytoją, žurnalistą, publicistą Vytautą Alantą, kuris 1987 metais parašė knygą *Tauta istorijos vingiais*. Knyga 1990 metais buvo išleista Čikagoje, o jos fotografuotas leidinys nedideliu tiražu – 1992-aisiais Vilniuje. Knygos skyrelyje *Prieš prakalbant* autorius prisipažįsta: "Knygą rašiau nežinau kiek metų. Kartais pagalvoju tarsi būčiau rašęs visą gyvenimą… Sunku nusakyti, kada tautos ideologijos dalykai prasideda ir kada baigiasi. Tauta yra gyvas, nuolat pirmyn žengiantis organizmas, tad ir savaime peršasi išvada, kad tautą reikia nuolat kurti". Iš tikrųjų knyga parašyta patrauklia ir žodinga kalba, yra tautinės ideologijos vadovėlis, ji greta katekizmo, etikos pagrindų bei konstitucijos turėtų būti nagrinėjama mokyklose. Užuot valstybė dideles lėšas švaisčiusi įvairioms mažumoms ar prezidentūros "kosmetikai", minimą knygutę, kaip patriotizmo vadovėlį, galėtų padovanoti mokykloms ir kaip paskatinimą įvairiomis progomis – mokiniams.

Iš skyriaus *Pasisakymai*, kuriuos autorius palygino su savo ilgo gyvenimo ir didelės patirties konspektine apžvalga, verta bent dalį cituoti: "Jokia kita tauta nedavė savo kaimynams tiek savo kraujo ir smegenų, kaip lietuvių tauta. Valstybėje gali būti daug įvairių konfesijų, bet tautos vienijantį branduolį sudaro lietuvybė. Tauta be savo kalbos ir kultūros pasmerkta išgaišti. Tauta atskleidžia ir išryškina savo asmenybę didvyrių žygiais ir kūrybiniais darbais ir kalba į pasaulį savo talentų lūpomis. Tautos paskirtis – surasti savo teisingą tautinį kelią amžių vingiuose. Tauta, paklydusi savo istorijos vingiuose, ima orientuotis pagal svetimas gaires. Tikras patriotas bus ne tas tautietis, kuris garsiai trimituoja per tautos šventes, bet tas, kuris įmūrija patvarią plytą į Tėvynės pastatą. Kada užtvenksime lietuviško kraujo srovę, tekančią į svetimus baseinus ir sukančią svetimas girnas, kada atgręšim srovę į save? Mylėk teisybę, bet pirmų pirmiausia mylėk savo tautos teisybę. Lietuvybės drungnumas – pakelė į tautinį susinaikinimą. Lietuvis neatlaiko 'svetimo klimato', nors savybėje jo narsybė neginčijama. Lietuviška šeima – lietuvybės negęstantis židinys, arba su lietuvybe atsisveikinimo kryžkelė. Nulietuvėjimas – tautinė savižudybė ir trąša svetimiems dirvonams. Lietuvis nenusileis lietuviui, bet greit kapituliuoja prieš kitatautį. Ar tai įsisenėjusi iš baudžiavos laikų atlieka, ar tautinio subrendimo stoka, ar imlių svetimybių pamėgimas, ar viskas kartu?"

Palaimintasis...

Atkelta iš 2-ro psl.

1927 sausio 21 d. išsiuntė pranešimą Šv. Sostui, teigdamas, kad jo misija Lietuvoje baigta. Tačiau Viešpaties planai buvo kitokie... Dar tą pačią naktį arkivyskupas Jurgis gulėjo profesoriaus Aleksandro Hagentorno klinikoje su trūkusiu apendicitu... Skubėti nustojo staiga... St. Yla knygoje *Jurgis Matulaitis* pasakoja: "Jį slaugė pasikeisdamos trys gailestingos seserys. Vienai jų (...) ligonis pasakė iš ryto, kad turįs daug darbų, o vakarop tarė: 'Gana, keliausiu amžinybėn'..."

Šiemet, sausio 27 d., minėjome 80-ąsias arkivyskupo Jurgio Matulaičio išėjimo į Tėvo namus metines, o birželio 28 d. – 20-ies metų sukaktį nuo paskelbimo palaimintuoju. Dabar, minėdami 80-ąsias konkordato pasirašymo metines, ir vėl turime progą įsižiūrėti į savo tautietį, kurį Bažnyčia yra mums iškėlusi pavyzdžiu. Šį kartą ypač ryškiai matome žmogų, aiškiai žinojusį, kam skirtas jo gyvenimas. Taip, Palaimintasis Jurgis nerimavo dėl Lietuvos, visa širdimi rūpinosi dėl vienuolijos, o visų labiausiai degė meile Dievui ir Bažnyčiai. Labiau už gyvybę brangino pareigą visais įmanomais būdais kurti Dievo karalystę žemėje. Dažnai gali atrodyti, kad mūsų visuomenė linkusi gyventi priešingai – branginti malonumą, pasitenkinimą ir bėgti nuo pareigos. Žinoma, taip lengviau. Iš pradžių. Bet nieko nėra sunkiau, kaip nežinoti, kam gyveni, kas gyvenime svarbiausia, dėl ko verta paaukoti ir patį gyvenimą. Melskime Viešpatį, kad, per Palaimintojo Jurgio užtarimą, per Jo pavyzdį, suteiktų mums kantrumo, išminties, bet taip pat ir ryžto, veiklumo. Prašykime, kad kun. Jurgis mokytų mus iš naujo atrasti atliktos pareigos ir ištikimybės grožį.

Ses. Viktorija Plečkaitytė,
Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserys

KANADOS ĮVYKIAI

Šiaurės turtai

Kanada, JAV, Norvegija, Rusija ir kitos valstybės, reiškiančios savo nuosavybės teises į Arktiką, yra kviečiamos dalyvauti konferencijoje, kurią rengia Danija ir Grenlandija ateinančiais metais, norėdamos išsiaiškinti valstybių nuosavybės teises pačiame šiauriausiame žemyne. Mokslininkų spėjimu, amžino įšalo žemėje ir šiaurinių jūrų dugne slypi 25% visų naftos ir dujų išteklių. Minėtos valstybės stengiasi įsitvirtinti šiaurėje. Rusija prieš du mėnesius ten pasiuntė du povandeninius laivus, kad šie Rusijos vėliava paženklintų teritoriją. Kanados ministeris pirmininkas paskelbė, kad Kanada pasiruošusi ginti savo istorinį paveldą. Pačiame šiauriausiame taške bus pasienio punktai ir plaukios žvalgybinis pasienio ledlaužis, statomas giliavandenis uostas ir karinių treniruočių stovykla.

Federaciniai rinkimai, vykę trijose Kvebeko provincijos apylinkėse, nuvylė liberalus ir Kvebeko partijos narius. Liberalai prarado savo vieną patikimiausių rinkiminių apylinkių, kurioje jie laimėdavo nuo 1935 m. Jų kandidatą įveikė NDP atstovas. Tai antroji NDP pergalė šioje provincijoje per 80 metų. Vienoje iš apylinkių rinkėjai buvo palankiausi Kvebeko partijos kandidatui, tačiau trečiojoje sėkmė lydėjo konservatorių atstovą. Dabartinės konservatorių vyriausybės vadovui S. Harper ši kukli rinkiminė pergalė – dar vienas agitacinis ginklas prieš liberalų partijos vadovą S. Dion, nesugebėjusį laimėti rinkimų savo provincijoje.

Kanados ministeris pirmininkas S. Harper, lankydamasis Australijoje, pirmą kartą viešai pareiškė, kad senatas gali būti paleidžiamas, jei nebus padarytos esminės pertvarkos. Jau senokai kalbama apie senato neveiklumą, jo, kaip valstybinės įstaigos, neatitikimą šiuolaikinėms demokratinio valdymo tradicijoms. Paskirti senatoriai savo vietą gali išlaikyti dešimtmečiais, nieko svarbesnio nenuveikdami valstybės labui. S. Harper jau senokai bando įtikinti, kad reikėtų senatorius ne skirti, o rinkti. Rinkimai turi būti organizuoti taip, kad visos provincijos ir teritorijos būtų atstovaujamos tolygiai. Pasiremdamas Australijos pavyzdžiu, kur senatas per rinkimus nuolat atnaujinamas, S. Harper siūlo rinkti senatorius 7 metų terminui. Senato reformos reikalauja valstybės konstitucijos keitimo. Mažiausiai 7 provincijos – 50% gyventojų turi pritarti siūlomam projektui, kad jis taptų įstatymu.

Kanada atsisako pasirašyti Jungtinių Tautų organizacijos posėdyje priimtą naują dokumentą, pagal kurį siūloma pirmiesiems (vietiniams) gyventojams grąžinti žemę ir turtą, kuriais jie naudojosi anksčiau. Taip pat siūloma valstybių įstatymų leidėjams ruošiant bet kokius naujus projektus į svarstybas pakviesti ir pirmųjų tautų gyventojus. Kanada, Australija ir N. Zelandija nesutinka su deklaracijos teiginiais. Kanados atstovai tvirtina, kad siūlomas dokumentas neatitinka Kanadoje galiojančios *Charter of Rights*, kurioje yra nusakyti valstybės santykiai ir įsipareigojimai pirmiesiems gyventojams. Kanadiečių teigimu, dokumentas paruoštas skubotai, paskutinę minutę padaryti keitimai, nepasitarus su valstybės atstovais. Nuo deklaracijos priėmimo susilaikė dar 11 valstybių.

Europos sąjunga reikalauja, kad Kanada leistų be vizų įvažiavimą naujai priimtų EU valstybių žmonėms. Tai Bulgarija, Čekija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija. Jau anksčiau į Kanadą važiuoti be vizų buvo leista Maltos, Kipro, Estijos ir Slovėnijos valstybių gyventojams. Europos sąjungos nuomone, reikia bent vienai šaliai iš paminėtų leisti naudotis šia teise dar šiemet.

Konservatoriai siūlo naują rėmimo programą, jai skirdami 30 mln. dol. Programos tikslas – remti vietines meno, kūrybines organizacijas, įvairius festivalius ir kitus kultūrinius renginius. Konservatoriai tvirtina, kad ši programa ne politinė, ji skirta Kanados daugiataučiam paveldui išsaugoti. Kanadiečiai dar neužmiršo ankstesnės liberalų rėmimo programos, pagal kurią turėjo būti skatinamas Kvebeko provincijos visuomenės ir kultūros įsijungimas į kanadietišką gyvenimą. Tačiau milijonai dolerių buvo iššvaistyti be pėdsakų arba pasisavinta.

Bombardier, viena populiariausių pasaulyje transporto priemonių gamintoja, priversta atšaukti iš skrydžių kai kuriuos lėktuvus. Neseniai Danijoje ir Vilniuje turbopropeleriniai Q400 lėktuvai, laikomi patikimais, leisdamiesi patyrė sunkumų. Lėktuvas iš Kopenhagos, skridęs į Palangą, buvo priverstas nusileisti Vilniaus oro uoste. Leisdamasis lėktuvas dėl gedimo nuslydo ant žolės. Įgula ir 48 keleiviai nenukentėjo. Kitame lėktuve, taip pat jam leidžiantis Danijoje, kilo gaisras, 5 sužeisti. *Bombardier* verslovės atstovų nuomone, turi būti patikrinti apie 60 šio tipo lėktuvų. Jie visi turi daugiau kaip 10,000 kartų nusileidimo ir pakilimo istoriją. Tokius pačius lėktuvus, tik vėliau pagamintus ir modernesnius, vietiniams skrydžiams naudoja ir Kanados *Porter* avialinija. **SK**

OVER A CENTURY OF SERVICE 1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Algis MEDELIS
QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2 Tel. 416-531-4800
KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!
VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.
Tel. Toronte 416 531-4800
Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietoves siunčiu X-PRESS paštu
MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

MŪSŲ TĖVYNĖJE

NEDARBO STATISTIKA

DELFI žiniomis, vyrų ir moterų nedarbo lygis antrąjį 2007 m. ketvirtį buvo panašus: vyrų – 4%, moterų – 4.2%. Jaunimo nedarbo per tą laikotarpį buvo 6.9% (pernai – 9.4%). Antrąjį 2007 m. ketvirtį šalyje buvo 65,900 bedarbių, tai mažiausiai per pastaruosius 5 metus. Palyginti su praėjusių metų antruoju ketvirčiu, bedarbių sumažėjo 26%. Daugiausia gyventojų antrąjį 2007 m. ketvirtį dirbo apdirbamojoje gamyboje (17.4%), prekyboje (17.3%). Kas metai mažėja asmenų, dirbančių žemės ūkyje, medžioklėje ir miškininkystėje. Antrąjį 2007 m. ketvirtį šioje veikloje dirbo 10.6% užimtųjų. Didėja samdomąjį darbą dirbančių asmenų dalis, praneša Statistikos departamentas. Gyventojų užimtumo tyrimo duomenimis, antrąjį 2007 m. ketvirtį dirbo 1,544,000 gyventojų, arba 2.8% daugiau negu prieš metus. Pastaraisiais metais didžiausia paklausa buvo pardavėjo, spausdinimo darbininko, optinės ir elektroninės įrangos operatoriaus, sodininko ir kultūrinių lauko augalų augintojo, batsiuvio profesijoms.

UŽDRAUDĖ RODYTI SKULPTŪRAS

Rugsėjo 13 d. Lietuvos apeliacinis teismas paliko galioti žemesnės instancijos teismo nutartį, kuria Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūros (LATGA-A) prašymu uždrausta demonstruoti Grūto parke kai kurias sovietines skulptūras ir platinti jų atvaizdus, skelbia BNS. Grūto parko ir Lietuvos autorių teisių gynybos asociacijos agentūros (LATGA-A) konfliktas kilo, kai iš parko savininko Viliumo Malinausko pareikalauta mokėti 6% nuo surinktų pinigų už bilietus į parko parodą. Druskininkų pašonėje įsikūrusio parko steigėjas mokėti mokestį atsisakė, argumentuodamas, jog skulptūras į parką atvežė ir restauravo savo lėšomis, tuo tarpu šaliai atsikračius sovietų režimo jos buvo pasmerktos sunaikinimui. V. Malinauskas stebėjosi, kodėl autoriai nereikalavo ginti jų teisių, kai kūriniai be jų sutikimo buvo išmontuojami ir mėtomi į patvorius, o "atsibudo" tik kada po restauracijos buvo pradėti rodyti daug lankytojų sutraukiančiame parke.

BRANGS ŠILUMA

ELTA praneša, kad šiluma vartotojams turėtų pabrangti daugiau negu 15%. Kai kur kilovatvalandė šilumos kainuos net 24 centus. Tačiau yra miestų, kur kaina bus 15-16 centų. Vienur šiluma brangsta nuo šildymo sezono pradžios, kitur – nuo Naujųjų metų. Sostinėje nuo šildymo sezono pradžios šiluma brangs iki 14.76 cento, Ukmergėje – iki 19.18 cento, Šilalėje – iki 14.88 cento už kilovatvalandę. Skuode šilumos kaina šoktelės netgi iki 24.08 cento už kilovatvalandę, o Alytuje ji sieks 18.65 cento (didėjimas – 46%). 2008 m. Kaune šiluma brangs iki 14.67 cento už kilovatvalandę. O nuo liepos kauniečių laukia ir dar blogesnės naujienos – "Lietuvos ryto" duomenimis, šilumos kaina gali pasiekti 22 centus už kilovatvalandę.

PADAUGĖJO GRAUŽIKŲ

Kauno visuomenės sveikatos centro (KVSC) specialistai įspėja gyventojus saugotis graužikų pernešamų ligų, kuriomis paprastai užsikrečiama dėl atvėsusių orų suaktyvėjus graužikų atakoms. Pasak KVSC, pastaruoju metu nerimą kelia sparčiai plintančios graužikų pernešamos ligos – leptospirozė ir jersinjozė, kurios sukelia rimtą susirgimą. Paprastai žiurkių pernešama leptospirozė yra ūminė užkrečiamoji liga, kuria užsikrečiama per užterštą maistą, užterštą nevirintą vandenį ar pažeistą odą. Jersinjoze dažniausiai užsikrečiama per pūvančias daržoves, tačiau ligos sukėlėju gali būti užterštas bet koks maisto produktas. Jersinjoze žmonės dažniausiai suserga spalio-balandžio mėnesiais, nes pūvančios daržovės yra puiki terpė sukėlėjui daugintis. Graužikų platinamų ligų galima išvengti sukuriant nesvetingą graužikams gyventi ir veistis aplinką bei naikinant graužikų susigrupavimus. Masinį graužikų naikinimą atlieka kenkėjų kontrolės paslaugas teikiančios įmonės.

ATMINTINĖ LENTA

BNS žiniomis, Vilniuje rugsėjo 17 d. ant pastato J.Basanavičiaus gatvėje atidengta paminklinė lenta, skirta Lietuvos tarybą išrinkusios Vilniaus lietuvių konferencijos 90-mečiui paminėti. Iškilmėje dalyvavęs prezidentas Valdas Adamkus pabrėžė, kad prieš 90 metų Vilniaus konferencijoje priimti istoriniai nutarimai paliudijo žmonių siekį sukurti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę, "buvo išsakyti principai ir ateities vizijos, be kurių nebūtų buvę nei Kovo 11-osios, nei Sausio 13-osios". Tryliktuoju numeriu pažymėtame pastate, kur dabar įsikūręs Rusų dramos teatras, prieš 90 metų posėdžiavo Vilniaus lietuvių konferencija, išrinkusi Lietuvos tarybą. 1918 m. vasario 16-ąją Lietuvos taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIUOSE

Cicere tęsiamos senosios tradicijos

EDVARDAS ŠULAITIS

Prieš Antrąjį pasaulinį karą Lietuvoje ir pokario metais išeivijoje viena populiariausių švenčių, šalia Vasario 16-osios, būdavo Rugsėjo 8-oji, kai buvo minima Tautos šventė. Prisimindami tuos laikus, Cicero (IL) lietuviai paminėjo šią šventę sekmadienį, rugsėjo 9, kartu pažymėdami dar ir Marijos apsireiškimą Šiluvoje, taip jungdamiesi su toje vietovėje bei Šv. Mergelės Marijos gimimo parapijoje Marquette Parke, Čikagoje, ir daugelyje kitų vietovių pasaulyje vykstančiais atlaidais.

Vienuolės kazimierietės, dailininkės Mercedes (Mickevičiūtės) nutapytas Marijos paveikslas, kuris buvo išstatytas Šv. Antano šventovėje Cicere Tautos šventės pamaldų metu
Ntr. E. Šulaičio

Rytą kun. Jaunius Kelpšas, pavadavęs į Lietuvą laikinai išvykusį kun. dr. Kęstutį Trimaką, Cicero Šv. Antano parapijos šventovėje aukojo šv. Mišias, kurių metu pasakė dienai skirtą pamokslą. Prie altoriaus buvo pastatytas kazimierietės vienuolės, dailininkės Mercedes (Mickevičiūtės) nutapytas Marijos paveikslas.

Susirinkę į parapijos salę tautiečiai pradžioje pasivaišino, o po to dalyvavo minėjime. Šventę pradėjo JAV LB Cicero apylinkės valdybos pirm. Mindaugas Baukus. Po jo trumpos įžangos programą atliko: Liubomira Šniurevičienė, Virginija Mauručienė, Audronė Bernatavičienė ir muzikė Vilma Meilutytė. Pirmosios trys supažindino su Tautos šventės reikšme, deklamavo eiles, o V. Meilutytė vedė muzikinę dalį. Jai vadovaujant, vieną giesmę, prasidedančią žodžiais *Marija, motina geroji...*, sugiedojo visi kartu. Programai baigiantis savo mintis apie šią šventę buvo pakviesti išsakyti svečiai. Kalbėjo JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. Aušrelė Sakalaitė, vietos veikėjai – Onutė Venclovienė, Stasys Bikulčius (dabar gyvenantis Teksas valstijoje), Stasys Bernatavičius, Vytautas Zalatorius.

Tautos šventės minėjimo š.m. rugsėjo 9 d. Cicero, IL, programos atlikėjos: A. Bernatavičienė, L. Šniurevičienė, V. Meilutytė ir V. Mauručienė **Ntr. E. Šulaičio**

Šventėje dalyvavo Čikagoje lankęsis Kazimieras Brūzga, Lietuvos ambasadoriaus Vašingtone giminaitis, ne tik pasveikinęs susirinkusius, bet ir padeklamavęs poeto Justino Marcinkevičiaus kūrybos posmų. Susirinkusieji iš rankų į rankas perdavė puokštę gėlių, kuri vėliau buvo nunešta į Šv. Antano parapijos šventovę ir ten padėta prie Šv. Marijos paveikslo.

Šis nuotaikingas, ilgai neužsitęsęs minėjimas buvo baigtas giesme *Lietuva brangi*. Gausus būrys susirinkusių tautiečių dėkojo rengėjams už malonią progą praleisti daugiau negu valandą gražioje lietuviškoje aplinkoje ir prisiminti senąsias Lietuvos tautines bei religines tradicijas, įskaitant ir Tautos šventę.

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Edmonton, AB

NUOLATINIAI našlaičių kaimo Lietuvoje *Vaiko tėviškės namai* rėmėjai atsiuntė stambias aukas našlaičių globai: Kostas Žolpis – $1,000 žmonos Birutės 11-ioms mirties metinėms paminėti; dr. Vincas Kadis – $500.

Našlaičių kaimo ir jį globojančios Vilkaviškio vyskupijos vardu geriems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Visas našlaičiams skirtas aukas galima siųsti adresu: A. Sungailienė, 1 Aberfoyle Cres., Suite 1106, Etobicoke, ON, Canada M8X 2X8. **KLKM dr-jos centro valdyba**

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS
▶ KULNO SKAUSMAI
▶ PĖDOS SKAUSMAI
▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
▶ ĮAUGĘ NAGAI
▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
◆ STERILŪS ĮRANKIAI
LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

AMERIKOS LF ŽINIOS

• Š.m. rugsėjo 8 d. Amerikos lietuvių fondo raštinėje apsilankė Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė ir padėkojo už reikšmingą paramą Pasaulio lietuvių bendruomenei bei pabrėžė Fondo ypatingą reikšmę lietuvių kalbos ir kultūros puoselėjime ne tik JAV, bet ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijoje. Pietų Amerikos lietuvių bendruomenei, Pietų Amerikos jaunimo organizacijoms, lietuviškai radijo programai "Ecos de Lituania" bei jaunimo studijoms Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje Fondas jau paskyrė $46, 250. PLB pirmininkė R. Narušienė ALF valdybos pirmininkui Ramūnui Astrauskui įteikė Argentinos LB pirmininko Artūro Mičiudo įnašą į ALF ir prašymą tapti LF nariu.

PLB pirmininkė R. Narušienė ir ALF valdybos pirmininkas R. Astrauskas

Hamilton, ON

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS Hamiltono skyriaus valdyba jau antrus metus kviečia visus parapijiečius rugsėjo 29, šeštadienį, kartu su klebonu kun. Audrium Šarka aplankyti Kryžiaus kelio stotis Bishop A. Tonnos parke (Rymal Road W., arti Garth gatvės). Kartu pasimelsime ir pabendrausime, o sustiprėję tikėjime, pasivaišinsime priešpiečiais ir kavute jaukioje St. Elizabeth Village svetainėje. Visus, norinčius vykti, prašome registruotis Jaunimo centro salėje po Šv. Mišių. Autobusas nuo šventovės išvyks rugsėjo 29, šeštadienį, 9.45 val. ryto. Yra 2 vietos keliaujantiems su vežimėliais, tik prašome, kad kartu vyktų ir juos lydintieji asmenys. Autobusas atgal išvyks 1.30 v.p.p. Kryžiaus kelio stočių apmąstymus pradėsime 10.30 v.r. Kelionė autobusu ir vaišės nemokamai. Kas nori gali vykti savu automobiliu arba miesto autobusu Nr.35 (važiuoti iki St. Elizabeth Village). Kviečiame dalyvauti ir šeštadieninės mokyklos vyresnius mokinius kartu su jų tėveliais bei mokytojais. Nepraleiskite progos kartu, kaip viena bendruomenė, maldoje apmąstyti Kristaus kančios kelią ir, sekant Juo, atrasti daugiau Šilumos ir Meilės artimam savo.

M.E.

AUTOBUSAS Į ŽAIDYNES HAMILTONO "KOVO" sporto klubas nuomos autobusą žiūrovams dalyvauti Kauno "Žalgirio" rugtynėse su Toronto "Raptors" spalio 17 d. Žiūrovai, norintys vykti autobusu, renkasi prie Hamiltono Jaunimo centro 5.30 v.p.p. ir bus nuvežti prie Toronto "Air Canada" centro. Po žaidimo autobusas parveš visus atgal į Jaunimo centrą. Galima užsakyti vietas per "Kovo" pirmininką Stasį Bakšį tel. 905-648-5855. Klubas apmoka transportaciją Hamiltono lietuviams, kurie metų metais remia mūsų sportininkus. Taip pat galima dar įsigyti bilietų į rungtynes per S. Bakšį. **R. Miečius**

A.a. VALERIJOS PAULIUKIENĖS atminimui, užjausdami seserį Kazimierą, brolį Alfonsą, *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukojo: $20 – G.V. Drešeriai, E.K. Gudinskai, N.A. Gutauskai. Dėkojame aukojusiems –

PLV komitetas

BPL Import/Export
SIUNTINIAI į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

P A D Ė K A

ELENA IR KAZIMIERAS GRUNIAI,

rugsėjo 8, šeštadienį, giminių ir draugų tarpe atšventė 60 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Nuoširdžiai dėkoja dukrai Aldonai, žentui Dovydui, sūnui Algiui, marčiai Hilke, vaikaičiams ir provaikaičiams bei svečiams už suruoštas vaišes ir sveikinimus.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA **LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS**

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 55 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd.pal.čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	2.50%
180 dienų indėlius	2.50%
1 m. term. indėlius	4.00%
2 m. term. indėlius	4.00%
3 m. term. indėlius	4.10%
4 m. term. indėlius	4.20%
5 m. term. indėlius	4.35%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	4.00%
2 m. ind.	4.00%
3 m. ind.	4.10%
4 m. ind.	4.20%
5 m. ind.	4.35%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	8.50%
nekiln. turto 1 m.	6.80%

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*

• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Metinis Šv. Kazimiero misijos narių St. Petersburge, FL, susirinkimas įvyko rugpjūčio 15 d. Lietuvių klubo salėje, dalyvaujant misijos vadovybei ir daugumai jos narių. Jį pradėjo misijos komiteto pirm. V. Juška, primindamas, kad rugpjūčio 6 d. suėjo 20 metų nuo Šv. Kazimiero misijos įsteigimo, paminėdamas ir jos steigėjus. Susirinkimui pirmininkavo P. Petraitis, sekretoriavo A. Kerbelienė. Maldą sukalbėjo misijos vadovas kan. B. Talaišis. Praėjusio susirinkimo protokolą skaitė A. Kerbelienė. Atsistojimu ir tylos minute pagerbti mirę misijos nariai. Misijos vadovas kan. B. Talaišis padėkojo visiems misijos nariams už pamaldų lankymą ir misijos išlaikymą. Pranešė, kiek buvo krikštynų ir laidotuvių, kurios, žinoma, viršijo krikštynas. Misijos komiteto pirm. V. Juška padarė pranešimą apie misijos veiklą pasidžiaugdamas, kad misijos nariai yra dosnūs. Gana nemažai surinkta ir vyskupijos reikalams. Išvardijo asmenis, kurie aukojo didesnes sumas. Pareiškė padėką kan. B. Talaišiui, kun. dr. Čyvui ir komiteto nariams. Iždo reikalais kalbėjoižd. A. Robertson. Revizijos komisijos pranešimą padarė A. Čėsnaitė. Susirinkime apsvarstyta daug reikalų, susijusių su misijos veikla ir finansais. Po susirinkimo pasivaišinta ir pabendrauta.

Airija

Šio krašto lietuviams, kaip skelbia ELTA, ateityje bus lengva gauti diplomatinę pagalbą. Pasirūpinti lietuviais nusikaltėliais ir nukentėjusiais nuo nusikaltimų Lietuvos ambasadoje, Dubline, ketinama paskirti Lietuvos policijos atstovą (atašė). Pasak ambasados pirmojo sekretoriaus N. Baranausko, šiuo metu bausmes atlieka nemažai lietuvių, bet ambasada iki šiol neturėjo galimybės su jais susirišti. Lietuvos policijos atstovas galėtų palaikyti glaudesnius ryšius su vietos policija. Jis taipgi galėtų pagelbėti lietuviams, nukentėjusiems nuo nusikaltėlių. Tokiam užmojui pritaria Airijos lietuvių bendruomenės vadovybė.

Lenkija

Žolinės šventė, atšvęsta Punske, užtruko tris dienas. Pirmąją dieną, rugpjūčio 12, įvyko Duonos, medaus ir pieno šventė Šilainėje. Čia žmonės iš Punsko vyko arkliais traukiamais brikeliais ir vežimais. Suvažiavusius šventės dalyvius pasveikino Seinų apskrities vicestarasta R. Vitkus, šių iškilmių sumanytojas, Lenkijos lietuvių kultūros draugijos pirm. A. Vaičekauskienė, Punsko valsčiaus viršaitis V. Liškauskas. Susirinkusieji galėjo stebėti rugių kūlimą spragilais, grūdų malimą girnomis, duonos kepimą, sūrio slėgimą, sviesto mušimą ir kt. Vakare prie Punsko lietuvių kultūros namų įvyko jaunimo estradinių dainų pasirodymas (grupės – "Šešupė", "Aivic band", merginų trio, duetas "Seina"). Po vietinių pasirodymo į sceną išėjo muzikos grupė "Karčema" iš Šilutės.

Antrąją šventės dieną, rugpjūčio 14, Punsko šventovės aikštėje buvo atidaryta folklorinė mugė. Čia buvo galima įsigyti įvairių tautodailininkų dirbinių, pažiūrėti, kaip drožinėjama, siuvinėjama, audžiama, lipdoma iš molio ir kt. O Punsko kultūros namuose vyko iškilminga valsčiaus sueiga, skirta Punsko 410-mečio paminėjimui. Vakare vyko koncertas. Pasirodė lietuviška grupė "Išjunk šviesą", o po to koncertavo Pietų Amerikos jaunų lietuvių grupė "Alaus puta". Po šios programos vyko šokiai.

Trečiąją šventės dieną, rugpjūčio 15, svarbiausia dalis – Žolinės atlaidai – Mergelės Marijos Dangun Ėmimo šventė. Punsko šventovė pasipuošė atvežta Šiluvos Švč. Mergelės Marijos paveikslo kopija. Prieš Mišias buvo pašventinti Punsko valsčiaus kaimų gyventojų nupinti vainikai, kurie papuošė procesiją. Vakare Punsko Kultūros namuose įvyko lietuviškų ansamblių pasirodymas. Pirmiausia scenon išėjo vietiniai folkloriniai ansambliai – "Gimtinė", "Alna" ir "Šalcinukas", po jų – svečias iš Lietuvos "Spiečius". Pabaigai visus linksmino tradicinis folkloro ansamblis "Sutaras". 11 v.v. Punsko padangę nušvietė leidžiamos raketos. Ilgai visi linksminosi, skambant lietuviškai muzikai.

Japonija

Kai kuriose vietovėse jau galima nusipirkti lietuvišką šakotį. Prieš trejus metus šiame krašte saldumynų verslą pradėjo Mindaugas Žabaliūnas, ir jam ši prekyba neblogai sekasi. Nedidelius šakočius mielai perka japonai. Lietuvio prekybos vietovėje ir aplinkiniuose miestuose šakotis tapo kone tradicine vestuvinių vaišių dalimi. Mat japonus sužavėjo šakočio skonis ir jo išvaizda. Be to, japonai labai mėgsta saldumynus. Čia Žabaliūnas susiduria su sunkumais – beveik negalima rasti tirštos grietinės, o ir miltai kitokie. Bet japonai stengiasi lietuviui padėti. Vieno miestelio meistrai pagamino krosnį, šiaip kruopščios japonės darbininkės greitai perprato šakočio gamybą. Pradėjęs nuo vienos parduotuvėlės gabus Žabaliūnas jau turi kelias. Jis numatęs japonams pasiūlyti ir kitokių produktų. Tačiau jis nemano, kad būtų galima japonus išmokyti valgyti didžkukulius. **JA**

Kas skaito – rašo, duonos neprašo

ALĖ RŪTA

Tai vienas iš lietuvių tautos išminties posakių. Tai nereiškia, kad rašantieji ar skaitantieji būtų kokie turtuoliai (iš rašymo – skaitymo); bet jie savarankiški. Rašytojai nori save išreikšti ir pasidalint su daugeliu savo patirtim, žinojimu, išgyvenamu grožiu; skaitytojai – sieka žinių, grožio, nori daugiau išmokti, patirti, pasigėrėti.

Tokie du lietuviai susitiko Kanados aukso kasyklose, kai buvo komunizmo grėsmės išginti iš tėviškių, iš Lietuvos ir svetur – Kanadoj norėjo užsidirbti pragyvenimą sau ir artimiesiems, išeivių stovyklos Vokietijoj buvo tik laikina priegloba. Tai du skirtingo likimo jauni vyrai, vienas rašytojas, kitas nuo vaikystės troškęs ir mėgęs skaityti. Šie abu vyrai turėjo artimą, bet skirtingą, ryšį ir su *Tėviškės žiburiais.*

Juozas Kralikauskas, Vilniaus krašto lietuvis, atsidūręs aukso kasyklose Kanadoj, jau buvo žinomas rašytojas – Lietuvoj išleista knyga *Septyni kalavijai.* Jau buvo pasireiškęs ir kitais raštais – straipsniais. Kasyklose teko jam glaudžiai dirbti su 19-kos metų Albinu Markevičium, su kuriuo kiek vėliau jie dirbo ir virtuvėj, paruošdami sumuštinius. Iš Toronto gavęs nemažą siuntą pirmųjų *Tėviškės žiburių* (redagavo tada dr. A. Šapoka), J. Kralikauskas, pristigęs laiko, o gal ...nedrįsdamas siūlyti... sakė: "Va, Albinai, paplatink darbininkams spaudos". O Albinas Markevičius, mėgęs nuo vaikystės knygeles ir bet ką paskaityti, paėmė iš rašytojo visą *Tėviškės žiburių* siuntą, na, ir platino, ir platino... Bet visų negalėjo įsiūlyti; gal pinigų lietuviai neturėjo pakankamai, o gal kiti ir nemėgo skaityti. Tai Albinas likusius egzempliorius pats visus nupirko ir išdalino... Po to netrukus J. Kralikauskas išleido ir knygą *Urviniai žmonės* – apie kasyklas.

Žinoma, jis tapo vėliau dar nemažai knygų autoriumi, daugiausiai – istorinių romanų apie Vilnių ir ypač Vilniaus kraštą... Tapo žinomu ir gerbiamu – skaitomu plačiai autorium. Deja, neturiu jo pilnos biografijos žinių, nei jo kitų veikalų antraščių (su amžium, deja, dingsta atminty). Bet esu su Juozu Kralikausku susitikusi tris kartus, tapom gerais draugais – kolegom, susirašinėjom, turėjau visas jo knygas...

Pirmą kartą susitikau su rašytoju J. Kralikausku dar Vokietijos stovyklose. Teko dalyvauti ateitininkų ruošiamoj ekskursijoj Reino upe plaukiant didžiuliu laivu (rodos, 1945 ar 1946 m.). Keliavau drauge su kaimyne stovykloje (Stuttgart) Eugenija Račiūnaite (vėliau – Daugviliene), o ji Kaune studijuodama buvo susitikusi universitete su J. Kralikausku, tai ji ir supažindino mus, nes Juozas Kralikauskas irgi dalyvavo ekskursijoje – Reinu. Prisimenu, kai sustodavom kur dideliuose miestuose, Juozas labai domėjosi menu – paminklais, architektūra. Žavėjosi! Dalijomės įspūdžiais.

Rašytojas Juozas Kralikauskas 1984 metais Toronte Ntr. S. Dabkaus

Antrąkart akis į akį kolegą Juozą susitikom Los Angeles, Kalifornijoj, kai jis čia buvo pakviestas į literatūrinę popietę. Viešėdamas pabuvojo pas mus su Edmundu, išsikalbėjom, dar glaudžiau susidraugavom. Tuo metu jis gyveno Toronte, Kanadoj, buvo *Tėviškės žiburių* nuolatinis bendradarbis. Šiemet Juozui Kralikauskui Lietuvoje mirus ir ten palaidojus, jį plačiau ir paminėjo ne kas kitas, o *Tėviškės žiburiai...*

Trečią kartą gyvenime jį ir mačiau Lietuvoje, aplankiau jį Slaugos namuose prie Vilniaus. Tai buvo gal 1996 m., jau išsilaisvinusioje Lietuvoje. Slaugos namuose tada jis buvo dar guvus, linksmas – pamatęs mus su Vitu Areška, mano pusbroliu, mane ten nuvežusiu. (Nežinau, kodėl jis buvo reikalingas Slaugos namų prieglaudos? Žinau, kad jis anksčiau buvo iš Kanados grįžęs į Lietuvą į Kauną, kur gyveno jo sūnus su šeima, žmona jo buvo seniai mirusi – irgi Kaune).

Mums tada su Areška rašytojas siūlė vaisių, susirado vyno butelį. Ir nuliūdo, kad greit turime išeiti, nes aš dar ten lankiau ir Sabalytę, ir Vincą Trumpą, istoriką – ten pat slaugomus. Taip ir baigėsi mūsų padraugavimai su Juozu Kralikausku.

Kas buvo tas J. Kralikausko bendradarbis aukso kasyklose išplatinęs pirmą *Tėviškės žiburių* laidą? Tas tenai 19-kos metų vaikinas, jau tada mėgęs ir rėmęs spaudą, buvo Albinas Markevičius, dabar gyvenantis Santa Monica, Kalifornijoje, plačiai žinomas verslininkas, Lietuvių kredito sąjungos vadovas, apdraudų, daugiabučių priežiūros ir kitų verslo sričių geras žinovas, pats prasigyvenęs ir kitus keletą kaimynų padaręs turtuoliais. Tai labai gabus ekonomistas, nuolatos šioje srity lavinęsis ir tobulėjęs, sunkiai dirbęs ir daug pasiekęs.

Bet kodėl jį čia miniu greta rašytojo J. Kralikausko? – Ne todėl, kad jis Kalifornijoj, Los Angeles ir Santa Monikoje (ir kitur) yra ir paslaugus, ir patariąs, ir savu pavyzdžiu patraukiąs. Jei politinėj-diplomatinėj srity dabar čia lietuviams padeda (ryšiuose su Lietuva) generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, jei religinėj srity – prelatas Jonas Kučingis buvo kalifornieciams ir globa, ir padėjėjas-patarėjas, neseniai nuoširdžiai visų pagerbtas jo 70 m. kunigystės sukakties proga; jei greit augantis garsas Marytės Sandanavičiūtės-Newsom, šeštadienių lituanistinės mokyklos ilgametės vedėjos ir mokytojos vardas – brangus jaunimui ir jų tėveliams – auklėjimo srity (žinoma, ir neužmirštama a.a. Ona Razutienė, jos dukra Danguolė Varnienė, jų kūrinys – tautinių šokių ir dainų grupė "Spindulys"); jei literatūros srity rašytojų "Žvaigždė" – a.a. poetas Bernardas Brazdžionis, tai ekonominių reikalų, verslo apdraudų, paskolų, kitokių reikalų – Albinas Markevičius.

Bet jį labiausiai miniu dėl jo meilės knygai, spaudai, dėl rėmimo spaudos Lietuvoje ir čia... Ir dėl jo buvusių glaudžių ryšių su rašytoju J. Kralikausku; Albino Markevičiaus – irgi tik trumpa, apytikrė biografija. Gimęs pasiturinčių ūkininkų šeimoje Šakių apskrity, Suvalkijos-Dzūkijos kampe (rodos, Žiūrių valsč.). Augo aštuonių vaikų šeimoje, bet 2 vaikai mirė mažamečiai, netoli Slavikų bažnytkaimio, kur mokyklą Albinas lankė, jau tada pačioj vaikystėj, gaudydavęs kiekvieną knygelę, – tik tiek jų mažai buvę. Ir vėliau skaitydamas visada lyg pasinerdavęs į kitą pasaulį... Deja, irgi ne tiek daug teko...

Komunizmo banga ir "liaudies globa" jau keliolikmetį jaunuolį subrandino sunkiais darbais; vyresnį brolį ištrėmė į Sibirą, šeimai pavyko išbėgti. Važiavo į Vokietiją dviem vežimais, prisikrovę maisto, vedėsi dvi pririštas karves. Važnyčiojo vieną tėvas, antrą – Albinas. Važiavo abu tėvai, jie – penki vaikai, pavežė dar ir prisiprašiusius kaimynus. Jau nuo tada teko Albinui padėti tėvams – rūpintis jaunesniais... iki dabar, kai tėvai jau ilsisi Švento Kryžiaus kapinėse netoli Santa Monica, CA. Jauniausi – brolis Vitas, sesuo Birutė.

Nuo padraugavimo su rašytoju J. Kralikausku laikų, Albinui teko ilgokai dar dirbti Kanadoj, vėliau – persikėlė į Ameriką, apsigyveno Santa Monica, Kalifornijoj, kur sumaniai ir sunkiai dirbo, mokėjo laiku investuoti, uždarbiai ir populiarumas augo. Vedė Vitą Milaknytę (Halinos ir dr. Antano dukrą), lietuviškai išaugino – išauklėjo dukrą Ziną (irgi ekonomistę), sūnų Marių.

Šeima – darni, graži. Bet svarbiausia, ką padarė ar daro kitiems? Visų jo darbų srities nežinau, gal nesuprantu, bet labiausiai jį gerbiu dėl susidomėjimo spauda – Lietuvoj ir čia, dėl paramos periodinei spaudai ir knygai. Skelbėsi – rinko lietuviškas knygas, jas glėbiais siuntė į Lietuvos mokyklas (savo tėviškėj ir kitur), išsiuntė kiek ir iš mano bibliotekos – gerų jaunimui knygų, kitų paaukotas. Pinigų persiuntimui nesigailėjo.

Rėmė *Lietuvos aidą, Valstiečių laikraštį, Dienovidį...* Buvo net gerokai investavęs į jų (ir kitų) leidybą; vienur jų "akcijas", ar tik ne 43%, iš jų pavogė, kitur – "pradingo". Pokarinėj Lietuvoj – visko yra... Net ir spaudos srity. Žinau, kad Albinas Markevičius prenumeravo *Lietuvos aidą,* kitus laikraščius ir dalino kitiems, kurie ten prenumeruoti nepajėgia, o nori skaityt.

Remia ir išeivijos spaudą – aukomis (prašydamas neskelbti pavardės), ar siųsdamas "skelbimus". Vienas (žinomas) laikraštis jo "skelbimą" su čekiu grąžinęs, girdi, stinga apmokėjimui 75 centų. "Na, ir padėk jiems!", – juokėsi. Bet spaudai palankumo neprarado. Prenumeruoja savaitraštį *Tėviškės žiburiai* – visą tą laiką. Yra ir kitas lietuvių tautos išminties posakis: "Iš didelio rašto – išėjo iš krašto", – ir taip kartais atsitinka. Bet vis tiek, "kas skaito – rašo", – gerai daro! Gerai, kad senesnioji išeivių karta dažnai parašo *Prisiminimus,* juos padaugina.

Taip ir mano broliai – Nakai. Žurnalistas Alfonsas Nakas parašė lietuviškai savo gyvenimo prisiminimus, duktė Vida verčia į anglų kalbą – vaikaičiams. O brolis Algirdas Nakas (abu gyvena Floridoj, JAV) parašė angliškai (ir gana gerai, nors savamokslė kalba!), nes jis nori, kad visi sugebėtų pasidalinti su juo prisiminimais. Ir žinau, kad ne vien mano broliai "moka rašyti"; moka ir visi – broliai lietuviai. Taigi rašykime! Daug yra išgyvenusi mūsų tauta, daug – kiekvienas.

Džiaugiuosi, kad ir kaimynas Albinas Markevičius žada rašyti (ar rašydinti, t.y. parašytų kas kitas jam pasakojant), nes pats Albinas yra kiek pavargęs nuo rimtos širdies operacijos. Linkime jam – stiprėti ir toliau vykdyti geruosius darbus spaudai ir kitose srityse.

Išeivijos tautinių šokių švenčių vyr. meno vadovės (kairėje), dalyvavusios š.m. kursuose Dainavoje, iš k.: Danguolė Varnienė (XIII šventė), Rasa Poskočimienė (XII), Rita Karasiejienė (VIII ir XI), Violeta Fabianovich (X), Dalia Dzikienė (IX), Nijolė Pupienė (VI); dešinėje – Kanados kursantai iš Toronto "Atžalyno", "Gintaro" ir Hamiltono "Gyvataro" su dėstytojais – Romu Jonušoniu, Liucija Kaminskiene, Rita Karasiejiene ir LTŠI valdybos vicepirmininke Aldona Zander Ntrs. R. Karasiejienės

Dail. Silvijos Saplienės kūrinys "Vakaras" (aliejus, 2007) bus rodomas Bau-Xi galerijoje (340 Dundas St.W., priešais Art Gallery of Ontario, tel. 416 977-0600) rugsėjo 28-spalio 6 d.d. Toronto meno festivalio "Nuit Blanche" renginio proga įvairios galerijos bus atidarytos rugsėjo 29 d. nuo 7 v.v. iki 7 v.r. rugsėjo 30 d. Informacija internete – www.scotiabanknuit-blanche.ca

"Jei žmonės nebūtų saulėmis..."

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

"Mūsų Irutė šviečia tarsi saulė, šildo savo paprastumu, gera nuotaika, humoru. Ji pilna idėjų ir išmonės. Mielai dalijasi pedagoginiu kraičiu, draugiškai pataria, pasiūlo pagalbą. Ne tik pati daug dirba, bet skatina ir kitus. Gerbiama mokinių ir jų tėvų. Geras žmogus vienas negyvena – prie jo visuomet prisiglaudžia kiti. Irute, mes džiaugiamės, kad tu esi šalia. Ir būk laiminga".

Tokiais žodžiais kalba apie Kumečių pradinių klasių mokytoją metodininkę Ireną Akulavičienę Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus vidurinės mokyklos mokytoją Birutė Ivanauskienė. Ne bet kokia proga Ireną pradžiugino gražios dovanotos gėlės, pasakytos kolegų gilios mintys, šilti palinkėjimai, o paminėjusią savo labai svarbią – atėjimo gyventi dieną.

Alytaus rajono švietimo ir pedagoginės pagalbos centre veikia daug rajono mokytojų metodinių būrelių. Vienas iš jų aktyviausias – pradinių klasių mokytojų būrelis, kuriam vadovauja I. Akulavičienė.

Žmogui maloniausia, kai jo darbą vertina kiti. Irenos, vadovaujančios būreliui trečius metus, veikla žavi Butrimonių vidurinės mokyklos mokytoją Ritą Peckuvienę. Ji sako, kad kiekvienas susitikimas su Irena kuo nors nustebina. Jei šiandieną kas nors paprašytų ją apibūdinti vienu žodžiu, manau, kad pats tinkamiausias būtų "lobis". Ji nepaprastai kūrybinga, darbšti, atvira, visuomeniška ir visuomet žavi.

Pedagogė Rita Peckuvienė kolegei jubiliatei Irenai linkėjo: "Saugok akimirką, kaip neužpūstą šventą žiburį, saugok gerumą, kaip spurdantį paukštį saujoj ir saugok širdį, kad galėtum pakelti, paguosti, sušildyti..." Prasmingų darbų, gražių įgyvendintų pedagoginių idėjų vainikas papuošė Irenos šviesų 50-ąjį gimtadienį.

Užkopusi savo gyvenimo aukštumėlėn nenustebo, kad taip greitai prabėgo tie 20 pedagoginio darbo metų mokant ir mylint Kumečių vaikučius. Jubiliatė sakė: "Kiekvienam savo mokiniui giliai širdyje sodinau po medį. Norėjau, kad jie augtų iš širdies šilumos ir meilės. Norėjau jiems visa kas geriausia... Ėjau šviesos link ir kviečiau eiti kitus, nors ne kartą kaip tam drugeliui apsvildavo sparnai. Nevystančios gėlės, skambučiai, kolegų, artimųjų, tėvelių staigmenos gimtadienio proga džiugina mane ir kužda man, kad esu laiminga, nes gyvenime laimėjau daugiau negu milijoną".

Reikia prisiminti poeto Justino Marcinkevičiaus žodžius: *Jei žmonės nebūtų saulėmis, ką reikštų viena saulė aukštai danguje.*

Skaudžios akimirkos prie Laptevų jūros

Dalia Grinkevičiūtė

Man labai lengva kvėpuoti nuo minties,
kad aš, kiek leido mano jėgos,
protas, sugebėjimai, pastačiau šiokį tokį
paminklą šiaurės aukoms,
pasaulis sužinojo apie tūkstančius
bevardžių kankinių broliškuose
lediniuose kapuose.
To nebegalima nei sunaikinti, nei ištrinti.
Tai istorija.
Tai paminklas ir mano Tėvams.
***
Nejaugi jūs tikėjotės, kad nekaltas kraujas neatsišauks.
Visada turi atsirasti vienas žmogus, į kurio širdį belsis nukankintieji.
Iš tūkstančio vienas toks turi pastatyti
jiems paminklą.
***
KGB tardytojas:
– ...Kam jūs tai parašėt? Jūs tai parašėt
norėdama atkeršyti už šeimos išvežimą?
– O jūs ką turėjot prieš mūsų šeimą 1941 metais? Už ką jūs mums kerši-jote išveždami?
Ir kodėl jūs visą laiką mane gėdinate?
Jei jums nebuvo gėda vežti, tai kodėl man turi būti gėda apie tai rašyti?
Jie visi turėjo pavardes, vardus, veidus, akių spalvą,
svajones – jie buvo žmonės, jie mylėjo.
Juk kažkieno širdyje jiems turėjo būti vietos.
Jie buvo mano širdyje...
***
Aš neturėjau ramybės visą tą laiką.
Mirusieji šaukėsi, kad
aš papasakočiau apie jų kančias ir beprasmę mirtį...
O dabar, kai jau parašiau, kai kiti skaito, užjaučia,
jaudinasi, kai kiti perėmė mano skausmą, aš pasidariau
laisva, rami ir net laiminga.

DALIA GRINKEVIČIŪTĖ
Parinko ir atsiuntė prof. S. Sajauskas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos valstybinis dramos teatras Vilniuje savo 68-jį sezoną pradėjo su atnaujinta salės įranga ir itin populiaria A. Večerskio režisuota komedija *Meilė pagal grafiką*, pastatyta pagal britų dramaturgo Ray Cooney pjesę. Sekančią dieną teatras minėjo aktoriaus Vytauto Domšaičio 80-ies metų jubiliejų ir ta proga parodė Boriso Dauguviečio *Žaldokynę*. Pirmąją sezono premjerą teatras žada spalio 20 dieną: bus parodytas Valentino Masalskio režisuotas spektaklis *Laukim skambučio* pagal kanadiečių dramaturgės Marie-France Marsot pjesę *Antroji linija*. Pagrindinius vaidmenis spektaklyje kurs aktoriai Eglė Gabrėnaitė, Jolanta Dapkūnaitė, Šarūnas Puidokas ir pats režisierius.

Anot Valentino Masalskio, žiūrovai išvys aštrią dramą, kurioje atvirai paliestos šiuolaikinėje vartotojiškoje visuomenėje įsigalėjusios problemos. "Šeima yra kaip ląstelė, per kurią pabandysime atskleisti tai, kas ypač skaudu, – tęsė režisierius, – kalbėsime apie vienkartinius žmones. Kaip vienkartiniai indai, vienkartinės servetėlės, taip ir pokalbiai mūsų vienkartiniai. Mes patys pasidarėme vienkartiniai, neturime nei praeities, nei ateities. Apie tai ir bandau papasakoti, atskleisti, kokie celofaniški tapome".

Šio sezono metu teatras žada daugiau dėmesio skirti ir mažiesiems žiūrovams. Jie galės žiūrėti jau pamėgtus spektaklius, kaip *Mažąjį princą, Pelenę, Raudonkepuraitę*, o lapkričio 4 d. bus premjera, Evaldo Jaro režisuotas spektaklis *Pepė ilgakojinė*, pagal Astrid Lindgren kūrybą. Spektaklis bus skirtas visai šeimai, nes jo pagrindinė tema – tėvų ir vaikų santykiai. "Pastebėjau, jog dabar užauga vaikai nebemokėdami fantazuoti ir svajoti, – teigė E. Jaras, – tuo tarpu tėvams noriu pasakyti, kad aprengtas, pamaitintas, gerai išauklėtas vaikas dar ne viskas, jam reikia ir šio to daugiau". Teatras ketina skirti daugiau dėmesio ir literatūrinių kūrinių vertimams bei jaunųjų dramaturgų kūrybai.

Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakultete liepos 14-22 dienomis vyko Esperantininkų dienos, skirtos organizuoto esperantininkų sąjūdžio Šiauliuose 80-mečiui. Dalyvavo beveik 300 esperantininkų iš Lietuvos ir 19 užsienio valstybių. Renginyje buvo aptartos sąjūdžio problemos ir perspektyvos Baltijos valstybėse bei Europos sąjungoje. Lietuvoje susidomėjimas esperanto kalba yra nemažas, tačiau labai trūksta gerų šios kalbos dėstytojų. Renginio proga Šiaulių turizmo ir informacijos centras išleido leidinį *Šiaulių gidas*, miesto savivaldybė dalyviams padovanojo nuotraukų albumą *Šiauliai*, o šiaulietis kraštotyrininkas ir esperantininkas Romualdas Rutkauskas parengė Šiaulių esperantininkų 80 metų veiklos istoriją. Visų leidinių tekstas esperanto kalba.

Folkloro grupė "Kūlgrinda" išleido kompaktinę plokštelę *Giesmės saulei*, kurioje įrašyta 20 dainų, atrinktų iš šiaurės rytų aukštaičių sutartinių, pietų ir rytų dzūkų vienbalsių dainų ir Liudviko Rėzos mitologinių dainų. Kartu su plokštele išleista knygutė su dainų tekstais lietuvių ir anglų kalbomis. Pasak "Kūlgrindos" vadovės Inijos Trinkūnienės, saulės giesmėse atsispindi naujas žvilgsnis į seniausią Europos pasaulėjautą, o lietuvių folklore dangiškąją šeimyną sudaro Saulelė-motulė, Mėnesėlis-tėvelis, žvaigždės-seselės, Sietynas-brolelis. Saulė – viena iš seniausių dievybių, lydinti žmogų darbuose ir šventėse, pagerbiama per pagrindines religines baltų apeigas. Senosios Europos tradicija saulę sieja su Didžiąja Deive arba su viena iš jos dukterų. Pasak folkloristų, giesmės saulei yra labai senos, artimos senovės indų Vedų ir antikiniams Homero laikų graikų himnams. Tai slėpiningas ritminis giedojimas, simboliškai atkartojantis dangiškųjų kūnų judėjimą.

Plokštelė "Giesmės saulei" yra jau septintas "Kūlgrindos" albumas. Senovės baltų religijos bendrijai "Romuva" priklausanti grupė gilinasi į archajiško muzikavimo tradiciją, senųjų apeigų giesmes. Grupė taip pat yra parengusi kelias programas: *Ugnies apeigos, Perkūno giesmės, Nuometavimas, Vilniaus pilių ritualiniai šokiai*, kalendorinių švenčių apeigų programos, parodytos vikingų ir gyvosios archeologijos festivaliuose Lenkijoje, Gudijoje, Latvijoje, Rusijoje, Vokietijoje, Švedijoje, D. Britanijoje, Pietų Korėjoje, Indijoje ir kitur.

XIV Klaipėdos pilies džiazo festivalis įvyko liepos 12-15 dienomis. Pradėtas piliavietėje senovinių pabūklų salvėmis ir skulptūrinės kompozicijos "Vaikystės svajonė" keleivinių laivų krantinėje atidengimu. Pirmos dienos vakarą džiazo klube "Kurpiai" grojo Klaipėdos universiteto studentų grupė "Funk U". Pirmas festivalio koncertas – trijų fortepijonų ir elektrinio pianino džiazo instaliacija su pianistais Olegu Molokojedovu, prof. Veronika Vitaite, Aleksandra Žvirblyte ir Pauliumi Andersson. Teatro aikštėje Karinių jūrų pajėgų orkestras linksmino publiką, vyko Nerijaus Jankausko fotografijų paroda "Džiazuojantis miestas". **GK**

Prisikėlimo
Kredito Kooperatyvas
3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816
Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 75 milijonus dolerių

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. 2.50%
180-364 d. term. ind. 2.75%
1 metų term. indėlius 3.35%
2 metų term. indėlius 3.50%
3 metų term. indėlius 3.55%
4 metų term. indėlius 3.60%
5 metų term. indėlius 3.70%
1 metų "cashable" GIC 3.50%
1 metų GIC-met. palūk. 4.10%
2 metų GIC-met. palūk. 4.10%
3 metų GIC-met. palūk. 4.20%
4 metų GIC-met. palūk. 4.30%
5 metų GIC-met. palūk. 4.35%
RRSP, RRIF "Variable" 2.50%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. ..4.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. ..4.60%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. ..4.65%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. ..4.75%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. ..4.85%
Taupomąją sąskaitą iki 1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind. 4.50%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas nuo 7.25%
Sutarties paskolas nuo 7.25%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 5.80%
2 metų 5.95%
3 metų 6.15%
4 metų 6.25%
5 metų 6.40%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų 6.25%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPĄ NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI
AMEX EURO ČEKIŲ
NAUDOKITĖS *"INTERAC-PLUS"* KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS
skelbia savo nariams
LOTERIJĄ
Loterijoje 40 bilietų (20 porų) į
Toronto "Raptors" ir Kauno "Žalgirio" rungtynes,
kurios įvyks š.m. spalio 17 d.
"Air Canada Center".
Užpildykite anketą bet kuriame mūsų kooperatyvo skyriuje.
TRAUKIMAS ĮVYKS SPALIO 3 D.
LINKIME SĖKMĖS VISIEMS LOTERIJOS DALYVIAMS!

ORTODONTĖ
Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)
Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(*prie naujos 'PARAMOS'*)
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
Kviečiame mažus ir didelius!

HomeLife
Victory Realty Inc., Brokerage*
10720 Yonge Street, Suite 226
Richmond Hill, ON L4C 3C9
Laima Sližauskas
pirkimo ir pardavimo atstovė
Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite.
Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.
TEL: 905-737-0033 416-803-9133 (neš.)
FAX: 905-737-3132 el.paštas: laimaslz@yahoo.ca
*Independently Owned and Operated, REALTOR®

ELENA DEKAMINAVIČIENĖ

Kaimo nelaimė – ugnis

Liaudies išmintis sako: vagis vagia, bet sienas palieka, ugnis nepalieka nei sienų, nei stogo. Kaime didžiausia nelaimė būdavo – ugnis. Jeigu užsidegė kaime troba, supleškėjo pusė kaimo. Raudonas gaidys skriejo per kaimą nuo vieno stogo ant kito, palikdamas tik pelenus ir žmones be pastogės. Šiaudiniai stogai, sutręšę trobelių sienos degė kaip parakas. O tokių nelaimių neišvengsi: štai vienoje pirkelėje žmogus ant pečiaus džiovino linus. Šie užsidegė ir sudegė pusė kaimo, kuriame gyveno tas nelaimėlis. Trenkė perkūnas į trobelę ir vėl gaisras. Žmonės likdavo be nieko. Tik gerų žmonių dėka, kurie priglausdavo padegėlius, žmogus vėl tiesėsi, statėsi ir svajojo apie geresnį gyvenimą.

Po antrojo gaisro mano senelis Antanas Ramoška (1856-1932), kaip Lietuvos savanoris, gavo sklypą žemės (5 ha) ir pradėjo statytis trobą. "Išėjo ant sklypų", kaip tada žmonės sakydavo. Padegėlių šeimą į savo namus priėmė Jurgis Vadvilavičius. Jis turėjo žemės ir gyveno kaip laisvas valstietis. Jurgis su žmona turėjo du sūnus: Joną ir Antaną, o senelio šeima buvo penki žmonės. Močiutė Magdalena Kondrotaitė (1866-1942), sūnus Aleksas 1905 – mirė Urugvajuje, duktė Domicelė Ramoškaitė gim. 1914 metais ir sūnus Baltrus gim. 1917 metais. Įsikūrė senelis Antanas su šeima, kaip pas Dievą ant pečiaus. Žemės lopinėlis, kurį gavo senelis, tikrai kaip ant pečiaus: vakarų pusėje stūksojo aukštas kalnas. Kalno papėdėje – žemės plotelis, panašus į didelį keturkampį pečių, ant kurio miegodavo vaikai. Ant to "pečiaus" senelis pasistatė trobą ir tvartelį. Toliau buvo nuokalnė, kuri baigėsi didele griova su stačiais krantais. Žemė buvo prasta. Pievoje augo viksvos, purienos ir kažkokia žolė, kurią vadino žąsažole. Pavasarį pievą užliedavo išsiliejęs Bedugnio ežero vanduo. Pieva išmirkdavo ir ją apnešdavo purvu ir dumblu. Kalvelėse augo asiūkliai. Pievos šieno neėdė nei karvės, nei avys. Tad sušerdavo arkliui. Žemė – molis, žvyras ir smėlis. Juodžemio tik tiek, kad galėtų kiškis užgulti. Įdirbti tokią žemę buvo labai sunku: lygios vietos labai nedaug, o į kalno viršų arkliukas traukdamas plūgą, tuoj sušildavo ir imdavo dusti. Vyriausias sūnus Mikas išvažiavo į Ameriką, todėl senelis pasiskolino 300 litų, kad išleistų sūnų už Atlanto. Skola, namo statyba ir nederlinga žemė. O gyventi reikia. Kalnelio papėdėje, kur žemė nedirbama ir šaltiniuota, senelis užveisė sodą. Dirbamos žemės sklypelyje pasodindavo bulvių, burokų, pasėdavo rugių, miežių. Ant kalno augo laukinė, šimtametė kriaušė, kuri kiekvienais metais vesdavo vaisius. Kriaušaites sudžiovindavo arba išvirę šerdavo kiaulėms. Griovyje galima buvo pasigauti žuvų.

Priešpiečiai pakaunės pievose **Ntr. iš *Gimtoji istorija***

Senelis mokėjo keturias kalbas: rusų, lenkų, vokiečių ir lietuvių. Taip pat mokėjo skaityti ir rašyti. Todėl mokė vaikus ir buvo vadinamas kaimo daraktoriumi. Mokslas prasidėdavo po Visų Šventųjų, kai piemenys sugindavo gyvulius į tvartus ir sumažėdavo darbų. Mokiniai buvo 15-16 metų. Vienas kitas jaunesnis. Mokėsi tik berniukai. Iš tolimesnių kaimų vaikus atveždavo ir palikdavo gyventi per žiemą. Apgyvendindavo 2-3 vaikus. Tėvai atveždavo bulvių, burokų ir kitokio maisto. Vaikai rašė ant grifelinių lentelių. Sūnus Mikas iš Amerikos pradėjo siųsti pinigų, todėl senelis išmokėjo skolas ir galėjo vaikams įtaisyti drabužėlių ir apavo.

Tėtukas (taip senelį vadindavo namiškiai) buvo šviesaus proto žmogus. Daug skaitė ir pagal knygas bandė ūkininkauti. Perskaitęs knygoje apie obuolių naudą žmogui, ne tik kaip maistą, bet ir vaistą, nedirbamos žemės plotelius apsodino obelaitėmis. Obuolius valgė šeimos nariai, juos vežė į turgų parduoti, džiovino ir žiemą virė kompotus, darė obuolių girą, spaudė sultis, virė obuolienę.

Močiutė Magdalena Kondrotaitė-Ramoškienė buvo valdinga moteris. Šeimoje jos žodis buvo paskutinis ir lemiamas. Gera šeimininkė, apsukri, kiekvienoje situacijoje rasdavo išeitį. Pati dirbo ir vaikus lenkė prie darbo. Ji verpė, audė, siuvo ir mezgė. Buvo gera žolininkė, mokėjo gydyti žolelėmis ne tik žmones, bet ir gyvulius. Pakalnėje, kur žemė buvo drėgna ir šaltiniuota, ten sugalvojo auginti dynius (garbuzus). Užaugdavo didžiuliai, kad du vyrai vieną dynį vos įkeldavo į vežimą. Juos supjaustydavo ir išvirę šerdavo kiaules. Rezultatas būdavo nuostabus. Dynių sėklas išimdavo ir sudžiovindavo orkaitėje. Nepamainomas vaistas vaikams išvarant kirmėles. Tad nors žemė buvo ir nederlinga, tačiau sumanūs šeimininkai iš tos žemelės išsunkdavo paskutinį syvą, kuris maitino, užstojo nuo vėjų ir slėpė nuo piktų akių paprastą valstietį.

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP
ANTANAS GENYS
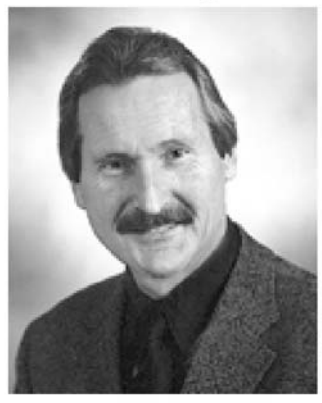
"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!
Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

SVEIKATA • MOKSLAS • ŠEIMA

Akys – langas į pasaulį

Tikriausia, daugelis *Toronto Star* skaitytojų jau yra pastebėję, kad neseniai pasikeitė laikraščio raidžių dydis. Įprastines 9.9 punktų raides pakeitė gerokai didesnės – 10.25p. Laikraščio leidėjai nutarė prisitaikyti prie pagrindinės savo skaitytojų grupės – *baby boomers* kintančių fizinių galimybių. Daugelis yra pajutę, kad, artėjant prie 50 metų, darosi sunkiau įžiūrėti ne tik smulkesnį raštą, bet ir skaityti įprastinio dydžio raides. Akių ligų gydytojai turi paprastą paaiškinimą. Kaip ir visas mūsų kūnas, taip ir akys sensta. Regos centrą (*autofocus*) aky-

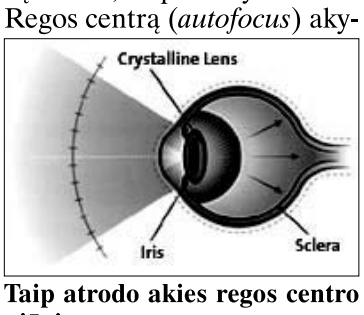

Taip atrodo akies regos centro pjūvis

je sudaro skaidrūs lęšiai (*crystalline lens*) ir juos palaikanti raumenų sistema. Ji, panašiai kaip fotoaparato objektyvas, leidžia priartinti žiūrimą daiktą. Paprastai lęšius palaikantys raumenys žiūrint tolyn atsilaisvina, žiūrint arti – jie susitraukia. Šitie natūralūs lęšiai pradeda kietėti tarp 39-45 metų. Kietėjantys lęšiukai mažiau paslankūs. Jie jau negali pakreipti ir išlaikyti regos centro taip, kad artimi objektai būtų aiškūs. Tada ir pastebime, kad darosi sunkiau skaityti, silpsta mūsų rega. Tai ***presbiopia – senatvinė tolregystė***, ne liga, bet natūraliai su amžiumi palaipsniui prarandama galimybė aiškiai matyti artimus objektus.

Kada reikėtų susirūpinti savo silpnėjančiu regėjimu? Specialistai tvirtina, kad tada, kai darosi sunku skaityti iš įprasto atstumo tekstą. Dažniausiai jį tenka atitraukti per visą rankos ilgį – tai ženklas, kad presbiopija jau gali būti paveikusi mūsų akis. Kurį laiką pabandę skaityti, atitolinus tekstą, pastebėsime, kad akys pavargsta, atsiranda galvos skausmai. Optometristas gali tiksliai įvertinti mūsų regos būseną, jis pasiūlys reikiamą pagalbą. Kartais rekomenduojami akiniai skaitymui be jokių receptų, ypač jei anksčiau regėjimas buvo geras. Bet neretai tenka asmeniškai pritaikyti akinius, dažniausiai trumparegystės, toliaregystės, ar astigmatizmo atvejais.

Skirtumas tarp gebėjmo skaityti ir matyti nutolusius objektus sukelia tam tikrų nepatogumų. Žmonės, norėdami jų išvengti, pradėjo nešioti dvigubos ar trigubos paskirties (*bifocals, trifocals*) akinius, kad galėtų skaityti ir matyti nutolusius objektus. Tapo populiarūs dirbtiniai lęšiai (*artificial lens*), bet ir jie ne visiems priimtini. Daugelis regėjimui pagerinti ieško modernesnių sprendimų ir galimybių.

Nešiojantiems akinius reikia atsiminti, kad reikalingi trejopi: skaitymui, nuotoliui, darbui prie kompiuterio. Gana patogūs kontaktiniai lęšiai – minkštieji ir vis populiaresni kietieji (*hard lenses*). Jie gali būti dvejopos paskirties (*bifocal*) ar daugiatiksliai (*multifocal*). Kai kurie mielai renkasi specialius (*monovision*) lęšius: vienai akiai – skaitymui, kitai – žiūrėti į nuotolį. Ar patogu? Tai priklauso nuo asmens smegenų gebėjimo priimti greitą nuotolių kaitą.

Lazerinė operacija jau gana populiari, ji pataiso trumparegiškumą. Bet ji irgi neišsprendžia problemos visam laikui. Pastebėta, kad pataisius trumparegiškumą jaunystėje, vėliau pasiekus vidutinį amžių, regėjimas vis tiek silpsta. Operacija gali būti pakartota tam pačiam asmeniui trejetą kartų. Pagerėjimas trunka nuo 1 iki 3 metų.

Kitas galimas sprendimas – pakeičiant nuosavą regos lęšiuką dirbtiniu. Jis yra nuolatinis, pagerina ir skaitymą, ir matymą į tolį.

Trečia, reikalaujanti maža fizinio įsikišimo, yra dirbtinio lęšio įsodinimas ant nuosavo (tiesiog už rainelės). Tai lyg ir nuolatinis lęšiukas, bet prireikus jis gali būti lengvai nuimtas. Paprastai šis būdas taikomas asmenims su itin blogu regėjimu ir gali padėti presbiopijos atvejais. Pasirinkimas priklauso nuo daugelio veiksnių. Medikai yra pastebėję, kad šis nepatogus regėjimo skirtumas tarp skaitymo ir nuotolio matymo galimybių apie 60-uosius gyvenimo metus nustoja keistis.

Kaip kuo ilgiau išsaugoti regėjimą? Gerai žinomos Mayo (JAV) klinikos mokslo tyrimų ir švietimo centras siūlo tokį kelią. Visų pirma, svarbu reguliariai tikrintis akis pas optometristą; antra, rūpintis bendra sveikata. Diabetas, aukštas kraujospūdis ir kitos ligos daro įtakos regėjimui. Būtina pajutus bet kokius regėjimo pasikeitimus – šviesos blyksnius ar juodus taškus, regos praradimą vienoje akyje ar neaiškius objektus ir kt. neatidėliojant kreiptis į specialistą. Patariama nešioti akinius nuo saulės su ultravioletinių spindulių (UV) apsauga. Išsaugoti sveikas akis padeda teisinga mityba – maistas, turtingas vitaminu A, beta karotinu – morkos, jamsas ir kitos oranžinės spalvos bei lapinės daržovės. Labai svarbu nešioti gydytojo pritaikytus akinius ir pasirūpinti tinkamai apšviesta darbo ar skaitymo vieta.

ŠYPSENOS

Gatvėje prie vieno praeivio prieina žmogus ir klausia :

– Kaip man greičiau patekti į ligoninę?

Praeivis atsako:

– Labai paprasta – tiesiog eikite gatve užsimerkęs.

***

Gydytojas – pacientui:

– Kuo skundžiatės?

– Su akimis blogai.

– Patikėkite, gerbiamasis, be akių tikrai nebus geriau.

Ir maistas, ir vaistas

Ruduo – obuolių metas. Jais kvepia sodai, per vasarą rinkę saulę ir kaupę ją į apvaliaveidžius vaisius. Todėl vasara, sodo žolynais, medumi kvepia ir mūsų namai, jei parnešime tiesiog iš sodo surinktų vaisių kraitę. O medicinos specialistas dar pridurtų – kvepia ir sveikata. Iš tiesų ši mūsų lietuviško sodo puošmena, "šiaurės apelsinas" slepia ne tik dešimtis skonio savybių.

Obuolys – tikra gamtos vaistų dėžutė, prieinama be gydytojo recepto, neturinti pašalinių poveikių. Šiame vaisiuje slypi dešimtys mūsų organizmui reikalingų mineralinių medžiagų – kalio, fosforo, kalcio, magnio, natrio, geležies bei vitaminų C, E, karotino, B1, B2, B6, PP, folinės rūgšties. Obuoliai ir jų sultys turi veikliųjų medžiagų, mažinančių "blogojo" cholesterolio kiekį kraujuje, tuo pačiu atitolina galimybę susirgti ateroskleroze. Obuolių sultys stiprina širdies ir kraujagyslių sistemą. Tyrimai parodė, kad šiuose vaisiuose esantys flavonoidai bei polifenoliai turi savybę "surišti" laisvuosius radikalus, kurie pavojingi sveikatai. Šios biologinės medžiagos turi netgi daugiau antioksidacinių savybių negu obuoliuose esanti askorbininė rūgštis (vitaminas

C). Obuoliai turi palyginti nedaug kalorijų, bet juose gausu natūralaus vaisių cukraus – fruktozės. Ji yra saldesnė negu sacharozė, lėtai pasisavinama medžiagų apykaitoje, todėl leidžia kraujuje palaikyti pastovesnį cukraus kiekį.

Obuolius geriausia valgyti šviežius, nes apdorojant temperatūra jie netenka net 70% flavonoidų. Svarbiausios biologinės veikliosios medžiagos kaupiasi žievėje arba iškart po ja, todėl valgant nepatariama nulupti obuolius. Naudingos netgi obuolių sėklos. Jose gausu geležies, jodo. Suvalgius 5-6 sėkleles gausime tiek jodo, kiek jo reikia žmogui per visą parą. Mokslininkai yra apskaičiavę, kad žmogus savo sveikatos labui per metus turėtų suvalgyti 48 kg obuolių – vaisių ir sulčių.

Parengė **S. Katkauskaitė**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 150 milijonų dolerių

MOKA UŽ:
1.25% Taupomoji sąskaita
iki 1.50% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.30% už 30-89 d. term. indėlius
2.50% už 90-179 d. term. indėlius
2.60% už 180-269 d. term. ind.
2.80% už 270-364 d. term. ind.
3.35% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
3.55% už 3 m. term. indėlius
3.70% už 4 m. term. indėlius
3.70% už 5 m. term. indėlius
3.50% 1 m. "Cashable" GIC (min. $75,000)
4.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.20% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% RRSP & RRIF (variable)
4.50% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
4.60% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.65% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.75% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.85% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.30% už JAV dolerių 1 metų GIC
2.00% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:
už asmenines paskolas
nuo 7.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 5.80%
2 metų 6.10%
3 metų 6.30%
4 metų 6.50%
5 metų 6.40%
- su keičiamu nuošimčiu 6.25%

DUODAME
• asmenines paskolas
• mortgičius iki 100% įkainoto turto
• riboto kredito paskolas (Line of Credit)
• komercinius mortgičius

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

THE EXCHANGE MasterCard Interac PLUS

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com
TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

KOKIA MANO NAMO/ "CONDO" VERTĖ?
Mielai ir sąžiningai padarysiu nemoką įvertinimą be jokių Jūsų įsipareigojimų.
SKAMBINKITE TIESIOG
TEODORUI STANULIUI, B.A.
416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Lietuvos rinktinė iškovojo Europos čempionato bronzą. Bronzinis kelialapis į olimpiadą! Pusiaubaigmėje, po nelaimingo pralaimėjimo Rusijai 74:86, Lietuvos krepšininkai iš Europos krepšinio čempionato Ispanijoje negrįš tuščiomis. Mažojoje varžybų baigmėje lietuviai 78:69 įveikė Graikijos rinktinę, pirmą kartą šalies istorijoje iškovojo Europos čempionato bronzą ir užsitikrino vietą Pekingo (Kinija) olimpinėse žaidynėse. **VP**

ŠALFASS-gos suvažiavimas

Metinis visuotinis 2007 metų ŠALFASS suvažiavimas įvyks 2007 m. lapkričio 17, šeštadienį, Klyvlando Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., Cleveland, OH. Tel. 216 531-2131. Suvažiavimo pradžia – 11 val. ryto. Išsamios informacijos pranešamos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos pirmininką Kazimierą Deksnį, 1257 Royal Dr., Burlington, ON L7P 2G2, Canada; tel. ir faksas 905 322-6006; el.paštas: kdeksnys@cogeco.ca arba į gen. sekretorių Algirdą Bielskų, 34251 Ridge Rd., Apt. 408, Willoughby, OH 44094-2969, USA; tel. 440 833-0545; faksas 216 481-6064; el.paštas Vyts@VPAcct.com

ŠALFASS-gos Centro valdyba

Apdovanoti krepšininkai

Europos čempionato bronzą laimėję Lietuvos krepšininkai apdovanoti valstybės ordinais ir medaliais bei milijono litų čekiu. Įteikdamas valstybės apdovanojimus, prezidentas Valdas Adamkus pabrėžė krepšininkų pergalių nuopelnus tautos vienybei. Jis vylėsi, kad olimpinėse žaidynėse 2008 metais krepšininkų pergalės dar aukščiau iškels Lietuvos trispalvę. Rinktinės kapitonas Ramūnas Šiškauskas prezidentui už komandos palaikymą įteikė žaidėjų parašais išmargintus rinktinės marškinėlius.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi prezidentas apdovanojo krepšininkus Šarūną Jasikevičių, Darių Songailą, Ramūną Šiškauską, ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Komandoro didžiuoju kryžiumi apdovanoti vyriausiasis treneris Ramūnas Butautas bei treneris Rimas Kurtinaitis. Ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Komandoro kryžiumi apdovanoti žaidėjai Giedrius Gustas, Paulius Jankūnas, Simas Jasaitis, Robertas Javtokas, Rimantas Kaukėnas, Linas Kleiza ir Jonas Mačiulis bei treneriai Robertas Kuncaitis ir Virginijus Mikalauskas.

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliu pagerbti rinktinės vadovas Šarūnas Kliokys ir administratorius Darius Sarkanas. Ordino "Už nuopelnus Lietuvai" medaliai įteikti masažuotojams Aleksandrui Bogdanovui ir Aleksėjui Peletskij, treneriams Donaldui Kairiui ir Mantui Šerniui bei gydytojams Rimantui Gudui ir Vyteniui Trumpickui.

Prezidento padėkomis ir atminimo medaliais pagerbti žaidėjai Kšyštofas ir Darjušas Lavrinovičiai bei Lietuvos krepšinio federacijos pirmininkas Vladas Garastas. Ministeris pirmininkas Gediminas Kirkilas rinktinės kapitonui R. Šiškauskui įteikė simbolinį 1 mln. litų čekį, apdovanojo komandos žaidėjus ir trenerius gintariniais kamuoliais, o kiti su komanda dirbę žmonės gavo vardinius vyriausybės vadovo laikrodžius.

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė iškovojo Europos krepšinio pirmenybių bronzos medalius bei įgijo teisę dalyvauti 2008 metų Pekino vasaros olimpinėse žaidynėse. Rungtynėse dėl trečiosios vietos Lietuvos krepšininkai Madride 78:69 nugalėjo 2005 metų čempionę Graikijos komandą. Europos krepšinio čempione Lietuva tapo 1937, 1939 ir 2003 metais, o sidabrą iškovojo 1995-aisiais. **Inf.**

SKAUTŲ VEIKLA

• Šių metų sueigų datos: rugsėjo 22 d., spalio 13 d. ir 27 d., lapkričio 10 d. ir 24 d., gruodžio 8 d. ir 15 d., skautų Kūčios gruodžio 16 d. Prisikėlimo parapijos salėje.

• "Romuvos" valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas stovyklavietės 45-mečio proga. Aukojo: $5,000 – G. Kuzmienė; $500 – F. Mockus; a.a. A. Rusinienės-Pranevičienės atminimui O.V. Narušiai – $50, a.a. S. Krašausko atminimui L. Balsienė – $50. Skautiškas ačiū. **MR**

Jubiliejinėje 45 metų "Romuvos" stovykloje paukštytės (viršuje), iš k.: vadovės Kristina Yčaitė ir Kasandra Kulnys-Douglas; Adriana Maksimavičiūtė, Nerija Gačionis-Grey, Amelija Ginčauskaitė, Alma Paliulis, Nerija Sungailaitė, Julija Marcinkevičiūtė, Aleksa Turūtaitė, Livija Čygaitė, Danielė Drešerytė; kairėje – naujieji vilkiukai, davę įžodį, iš k.: Aras Puodžiūnas, Linas Gabrys, Lukas Kairys, Lukas Barry, Tomas Sherwood

Ntrs. K. Dambaraitės-Janowicz

Žymi netektis

Su lietuvių visuomenininke ir spaudos darbuotoja atsisveikinant

EDVARDAS ŠULAITIS

Š.m. rugpjūčio 11 d. į amžinybę iškeliavo žinoma išeivijos lietuvių visuomenės veikėja ir spaudos darbuotoja **ZUZANA JUŠKEVIČIENĖ**. Gimusi Marijampolėje 1914 m. gegužės 26 d., JAV išgyveno 58 metus, ilgą laiką praleido lietuvių telkinyje. Velionės palaikai buvo palaidoti rugpjūčio 17 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje, prieš tai aukojus už ją šv. Mišias Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje Marquette Parke.

Veikė skautų ir kitose organizacijose

Žvelgdami į a.a. Zuzanos 92-ejų metų gyvenimo kelią, rasime daug svarbių momentų. Zuzanos tėvas Antanas Pautienis veikė prieš Rusijos caro valdžią, siekdamas spaudos laisvės. Už tai buvo carinių žandarų persekiojamas ir kalinamas. O ji pati mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono ir Kauno "Saulės" gimnazijoj, kurią baigė 1933 m. Vėliau studijavo Vilniaus universitete. Su šeima karo sūkuriuose pasitraukusi į Vokietiją, pabėgėlių stovykloje pasižymėjo kaip skaučių organizatorė. Tą darbą buvo pradėjusi dirbti dar Lietuvoje. Vokietijoje Zuzana rengė skautų stovyklas, iškylas. 1948 m. buvo Lietuvių skautų sąjungos III tautinės stovyklos Vokietijoje seserijos pastovyklės viršininkė.

1949 m. atvykusi į JAV ir apsigyvenusi Cicero, IL, Zuzana savo skautišką veiklą tęsė toliau. Ji buvo viena iš Čikagos skautininkių draugovės steigėjų ir ėjo draugininkės pareigas. LSS seserijoje ėjo įvairias skyriaus vedėjos pareigas: skautininkių, tautinio auklėjimo, skaučių skyriaus vadovės, o taip pat rengė praktiško skautavimo parodomąsias sueigas. Zuzana buvo ir Lietuvos jūrų skaučių vyr. skautininkė. Už savo aktyvią veiklą apdovanota garbės ženklais – Lelijos ordinu ir Rėmėjo medaliu.

Velionės veikla toli gražu neapsiribojo skaučių organizacija. Ji buvo aktyvi ir Amerikos lietuvių taryboje (ALT) – ėjo Cicero skyriaus vicepirm. pareigas, o vėliau Čikagoje aktyviai reiškėsi Lietuvių bendruomenėje – rengė įvairius pasirodymus tarptautiniuose festivaliuose ir kt. Ji veikė ir Amerikos Lietuvių tautinėje sąjungoje, buvo Čikagos skyriaus valdybos vicepirmininkė.

Daug aktyvumo rodė Lietuvių moterų klubų federacijoje, buvo viena iš ALVUDo organizatorių ir pirmoji šios Amerikos lietuvių vaiko ugdymo draugijos pirmininkė. Zuzaną matėme Lietuvos didžiosios kunigaikštienės "Birutės" draugijos (Lietuvos buvusių karių moterų junginio) pirmininke. Ši draugija buvo išvysčiusi plačią veiklą, kuri buvo aprašyta puošniame leidinyje *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės draugijos dvidešimtmetis* (Z. Juškevičienė buvo viena iš redaktorių).

Bendradarbiavo išeivijos spaudoje

Vieną iš svarbesnių darbų Zuzana atliko spaudos srityje. Ji priklausė Lietuvių žurnalistų sąjungai, veikė šios sąjungos Čikagos skyriuje, kur ėjo įvairias pareigas. Rašė straipsnius bei žinias į *Draugą, Naujienas, Dirvą, Lietuvių balsą*. Velionė ir finansiškai rėmė išeivijos veiklą, buvo Pedagoginio lituanistikos instituto mecenatė, Jaunimo centro rėmėja. Per Tautos fondą 5,000 dolerių auka yra parėmusi Vilniaus krašto Lavoriškių lietuviškos mokyklos statybas. Zuzana su savo vyru kapitonu Andriumi Juškevičiumi užaugino dukrą Jūratę. Ji, ištekėjusi už Jono Variakojo, susilaukė dviejų vaikų – dr. Renatos ir Jono Mindaugo, kurie jau yra sukūrę savo šeimas.

Atsisveikinimas su velione įvyko rugpjūčio 16 d., Brady-Gill laidotuvių namuose Evergreen Park, IL. Čia atsisveikinimo žodžius tarė daugumos organizacijų, kurioms velionė priklausė, atstovai: Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirm. Petras Bučas, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus pirm. Matilda Marcinkienė, Lietuvių skautų sąjungos skautininkių "Sietuvos" draugovės atstovė Jolanta Kerelienė, ALTos Cicero skyriaus pirm. Stasys Dubauskas, Vydūno fondo valdybos pirm. prof. dr. Vytautas Černius. Atsisveikinimo iškilmei vadovavęs Vaclovas Mažeika perskaitė negalėjusio dalyvauti Lietuvių žurnalistų sąjungos valdybos pirm. Edvardo Šulaičio atsisveikinimo tekstą.

Religinio pobūdžio atsisveikinimą ir maldas koplyčioje perskaitė kun. dr. Arvydas Žygas. Jis pasakė gražų pamokslą, apžvelgdamas prasmingą velionės gyvenimo kelią. Z. Juškevičienės palaikai palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje šalia anksčiau amžinybėn iškeliavusio vyro Andriaus. Ten išdygo dar vienas kapas, šį kartą daug nusipelniusios mūsų tautietės.

JAUNIMO ŽODIS

Šeimos kelionė į Sibirą (I)

ANDREA BENOTAITĖ

Kaip sugalvojome važiuoti į Sibirą? Tai buvo sesers Viktorijos sumanymas. Ji klausydama senelių, bet daugiausia tėčio (kuris buvo ištremtas į Sibirą ir ten užaugo) pasakojimus pradėjo domėtis ir klausinėti apie Sibirą ir galimybę ten apsilankyti. Norėjom pamatyti savo akimis, kaip atrodo Sibiras. Be to, turim tolesnių giminių Sibire (mano trečios eilės pusbroliai ir jų tėvai), tai ir išsiruošėm į kelionę.

Aštuoniese važiavome į Sibirą. Priekyje (iš k.) Andrea ir Viktorija Benotaitės, pusseserė Rima, dėdė Povilas, tėtė Albertas; II eilėje – pusbroliai Audrius, Justas, Romas

Sugalvojom aplankyti vietas Sibire, kur buvo ištremtos mano abi močiutės ir mano tėtis, jo brolis ir sesuo. Ta vieta yra 250 km į šiaurę nuo Krasnojarsko prie Jenisiejaus upės. Tai buvo miško pramonės kaimai Kargino ir Zacharovka, taip pat rajono centras Kazacinskas.

Keliautojų buvo aštuoni žmonės – aš, Viktorija, tėtis iš Kanados, – dėdė Povilas Benotas su savo trim sūnumis (mano pusbroliai) ir mano pusseserė Rima – visi iš Panevėžio – Lietuvos. Vietas, kur keliauti Sibire, surašė mano tėvelis, dėdė ir pusseserė, nes jie visi trys gyveno ten, tremtyje, o Rima yra ten gimusi.

Kaip ruošėmės kelionei? Tėtis pradėjo vasario mėn. rūpintis Rusijos vizomis, o po vizų reikėjo įsigyti bilietus į Lietuvą ir atgal. Bilietais nuo Lietuvos iki Sibiro rūpinosi panevėžiečiai.

Išvažiavom iš Vilniaus į Maskvą autobusu ir keliavom 17 valandų per Lietuvą, Latviją iki Maskvos. Iš Maskvos reikėjo keliauti į Krasnojarską. Kad daugiau pamatytume Rusijos, nors pro traukinio langą, (pasirinkom traukinį), o ne lėktuvą. Iš Maskvos sėdom į keleivinį traukinį, su kuriuo važiavom per Rusijos teritoriją 3 paras (3 dienas ir 3 naktis) į rytus, iki Krasnojarsko.

Krasnojarskas yra didelis miestas, turi arti vieno milijono gyventojų. Mes Krasnojarske apsistojom vėl 3 paras viešbutyje. Ten mus sutiko mano ir Viktorijos tolimas pusbrolis ir mus visur vežiojo ir aprodinėjo miestą. Krasnojarskas yra miestas tarp kalnų, pats vardas "Krasnojarskas" reiškia "gražūs kalnai". Vieną dieną vykom į Krasnojarsko draustinį – kalnus vadinamus "Stolby". Buvom užlipę ant pat kalnų viršūnių, nuo kurių matėsi visas Krasnojarsko miestas ir nuostabi gamta. Aplankėm Krasnojarsko muziejų ir apvaikštinėjom Krasnojarsko gražų miestą. Buvom nuvažiavę apžiūrėti Krasnojarsko HES, kuri užtvėrė Jenisiejų tarp uoluotų krantų. Kitą dieną valgėm restorane vakarienę su vietiniais Krasnojarsko lietuviais, ir tą vakarą mano tėtis susitiko savo seną pažįstamą draugą, su kuriuo prieš maždaug 45 metus dirbo ir gyveno kartu Sibire. Šis tėčio vienmetis draugas, ne kaip mano tėtis, pasirinko geriau likti Sibire ir gyventi ten, negu grįžti į Lietuvą. Pagalvojau, kad mano gyvenimas būtų buvęs kitoks, jeigu ir mano tėtis būtų pasirinkęs likti Rusijoj ir negrįžti į Lietuvą, o vėliau – į Kanadą.

Iš Krasnojarsko toliau plaukėm apie 300 km į šiaurę sraunia Jenisiejaus upe mažu keleiviniu laivu "Raketa". Nuplaukėm į miestą "Jeniseiska", ir ten mus pasitiko kitas mūsų tolimas pusbrolis, kuris mus nuvežė į rajoninį kaimą "Kazačinską". Važiuodami į "Kazačinską" pravažiavom kaimą "Kargino", kur mano močiutė (mamos mama) su penkiais broliukais ir sesutėm buvo ištremta. Iš mašinos buvo galima matyti, kad ten kaimo jau nebeliko, ir kad visi gyventojai išvažiavę kitur gyventi, nes nėra jokios pramonės. Nėra darbo ir iš ko pragyventi. Atvykusius į Kazačinską mus sutiko dar daugybė giminių – tolimas dėdė su žmona ir pusbrolio žmona su vaikais. Mus jie priėmė į savo namą, kuriame apsistojom šešias dienas. Šiame labai mažame rajono centre mano tėvelis, dėdė, teta gyveno kelerius metus ir ėjo į mokyklą. Mūsų dėdė Povilas Benotas mus nuvedė į gatvę, kurioje jis, būdamas mažas berniukas, gyveno, ieškojo namo, bet jo nebebuvo. Vietoj to namo buvo pastatytas kitas naujas. Vėliau, kai apvaikščiojom miestelį, tėtis ir dėdė mums parodė savo seną mokyklą, kuri dabar buvo aplūžusi ir sugriuvusi; vietoj jos nauja pastatyta kitoje gatvės pusėje.

Po kelių dienų, praleistų Kazačinske, susiruošėm vieną dieną aplankyti kaimelį "Zacharovka", kuriame tėtis buvo ištremtas, gyveno ir užaugo. Šį, net dar mažesnį kaimą galėjom pasiekti tiktai mažu laiveliu. Aštuoniese keliavom maža motorine valtimi į kitą pusę Jenisiejaus, kad galėtume pasiekti šį nuošalų kaimelį. Kaimas, neturėdamas jokios pramonės, darbo – nyksta. Čia gyvena tik likę pensininkai. Gamta yra labai panaši į šiaurės Kanados, arba tiksliau, labai panaši į "Romuvos" stovyklos aplinką – daug pušų, beržų, augalų ir UODŲ!!! Sibire dar yra tokios mažos musytės, vadinamos "moskes", kurios lenda žmogui į veidą, akis, už drabužių ir kanda. Zacharovkoj šių moskių ir uodų buvo neparastai daug, nes ten yra tokia didžiulė taiga, tai mums reikėjo apsidengti visą kūną – rankas, kojas, veidą, galvą. Tiek uodai mus puolė, kad aš su sese Viktorija turėjom nešioti nuo uodų sietelius ant galvos, o pusbroliams reikėjo vaikyti nuo savęs moskes medžio šakelėmis. Nors mes lankėmės kaime vasaros metu, ir oras buvo gan šiltas, net karštas, vis tiek pavojingas. Zacharovka yra toli į šiaurę, ir galėjau įsivaizduoti, koks oras būna žiemos metu ir kiek daug sniego ir šalčio reikia gyventojams pakęsti.

Štai kas beliko iš buvusios lentpjūvės Zacharovkoj

Zacharovkoj pamatėm namą, kuriame mano pusseserė Rima gimė; dėdė ir tėvelis mus nuvedė į vietą, kur stovėjo jų pastatytas namas. Kaimynai paaiškino, kad jų namas prieš keletą metų sudegė. Žiūrint į tą plotą žemės, buvo sunku įsivaizduoti, kad ten stovėjo namas ir, kad mano močiutė (tėčio mama) ten gyveno viena su savo trim mažais vaikais, taip toli nuo savo tėvynės.

Iš Zacharovkos plaukėm atgal į Kazačinską. Iš ten nuvežė mus atgal į Krasnojarską ir iš Krasnojarsko nuskridom į Maskvą. Pabuvę Maskvoje dvi dienas, grįžome atgal į Lietuvą ir vėliau į Kanadą. Maskvoje apsistojom pačiame miesto centre, Lietuvos ambasados viešbutyje. Čia pat ir Kremlius. Tai pražingsniavom per Raudonąją aikštę, o įeiti į Kremliaus teritoriją laukia gan didelė eilė ir dar nemažus pinigus ima. Tad mes pradėjom dviejų valandų ekskursiją po Maskvą autobusu. Vedlė viską aiškino rusiškai, tai man ir Viktorijai vertėjais buvo pusbroliai. Nemažai važinėjom po Maskvą požeminiu. Tėtis patarė atkreipti dėmesį į centrines miesto metro stotis. Labai gražiai įrengtos, kad aš ir Viktorija lyginom metro stotis su muziejaus vidaus išvaizda. Visiškai skiriasi nuo Toronto metro.

(Bus daugiau)

Aukso medalis Lietuvos moksleiviui

Kauno technologijos universiteto gimnazijos absolventas 18-metis Kęstutis Česnavičius – geriausių jaunųjų planetos matematikų tarpe. Tarptautinėje matematikų olimpiadoje 2007, kuri įvyko Hanojuje (Vietnamas), Kęstutis savo amžiaus dalyvių grupėje (iki 20-ties metų) laimėjo aukso medalį. Iš viso olimpiadoje varžėsi 522 jaunieji matematikos žinovai iš 95 pasaulio šalių. Aukso medaliais apdovanoti 39 talentingiausi olimpiados dalyviai.

Kęstutis pasiruošęs jėgas ir žinias išbandyti pasaulinėje informatikų olimpiadoje, kuri rengiama Zagrebe (Kroatija), o rudenį – pradėti matematikos studijas Bremeno universitete. **Inf.**

Karaliaučiaus krašto moksleiviai etnokultūros stovykloje Kelmėje 2007 m. Ntr. S. Šamborskio

A†A

PRANEI KRIVINSKIENEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą ANGELĘ VAIČIŪNIENĘ, žentą ANDRIŲ bei visus artimuosius –

Širvintos-Nemuno tuntas

PADĖKA

Mūsų mylimam amžinos atminties vyrui, tėvui, uošviui ir seneliui

A†A

ALBINUI RADŽIŪNUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie suteikė velioniui paskutinį patarnavimą ir palydėjo į amžinojo poilsio vietą. Dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už daugelį jautrių paguodos žodžių bei užuojautas, pareikštas mums asmeniškai ir raštu. Nuoširdžiai dėkojame visiems už velionies gausų lankymą koplyčioje, už maldas, Mišias, gėles ir aukas Prisikėlimo parapijai.

Nuoširdi padėka tėvams pranciškonams – kunigui Arūnui Brazauskui, OFM, už maldas koplyčioje ir už apeigas kapinėse; koncelebrantams klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir kun. Eugenijui Jurgučiui, OFM, už gedulines Mišias ir klebonui už jautrų pamokslą.

Padėka Danguolei Radtkei, Anitai Puodžiūnienei, "Volungės" ir Retkartinio choro nariams už gražų giedojimą. Dėkojame Algiui Nausėdui, Dave Stacey, draugams ir giminėms už karsto nešimą; Monikai Povilaitienei, Valei Baliūnienei ir Birutei Kazlauskaitei už aukų rinkimą. Dėkojame Birutei Stanulienei ir jos padėjėjoms už skanaus maisto paruošimą ir visoms ponioms už puikius pyragus.

Visiems reiškiame mūsų gilią ir nuoširdžiausią padėką –

Žmona Marta, dukros Rita, Lina ir Dana, sūnus Viktoras su šeima

Lietuvių slaugos namai

"Labdara"

LABDARA Lithuanian Nursing Home

IEŠKO ADMINISTRATORIAUS/ĖS

tinkamo vadovauti 90 lovų namams.

Kandidatai turi atitikti valdžios reikalavimus bei turėti administratoriaus diplomą.

Smulkesnę informaciją rasite "Labdaros" tinklalapyje: www.labdara.ca/resourcing/employment

ARBA

SKAMBINANT: 416-232-2112

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių

2007 m. spalio 3,17 ir 31 d.d.

***

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių

2007 m. spalio 3, 17 ir 31 d.d

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

$3.00* off COUPON for 1 parcel $3.00* off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

STASYS PRAKAPAS

Pakilę iš oro uosto į padanges š.m. rugpjūčio 15 d. atsidavėme Aukščiausiojo globai. Žentas Paulius ir vaikaitis Vėjukas pasiryžo aplankyti uošvės gimtinę, o Vėjukas – savo senelio. Lėktuvas ramiai skrido, o mums prasidėjo galvojimai. Susitikti gimines nematytas, o dar ne pergeras kalbos mokėjimas, nors Vėjukui buvo ramu, nes jam atsiras gera proga lietuviškai kalbėti.

"Air Canada" saugiai atskraidino į Frankfurtą, o "Lufthansa" į Vilnių. Vilniaus oro uoste pasitiko būrys giminių ir buvo proga susipažinti. Man jau penktą kartą apsilankius Nepriklausomoj Lietuvoj, didelis džiaugsmas kas kartą pajusti savo gimtinės žemę po kojomis. Visuomet atvykstant ir išvykstant nubyra ašaros būnant su giminėmis. Visuomet malonu išgirsti paprastų lietuviškų žodžių ir sutikti giminių, šiaip nuoširdžių, mylimų draugų.

Atvykom į Alytų pas giminaitę Jūratę, kuri jau buvo mums parūpinusi mašiną vežioti į žymesnes Lietuvos vietas. Rytojaus dieną grįžome į Vilnių, nes ten tiek daug yra ko pamatyti. Kitą dieną išvykome į Kryžių kalną.

Švari aplinka, turistų privažiavę iš Latvijos, Vokietijos ir kitų vietovių. Kadangi žmonos giminės gyvena Punske, išsirengėme ir ten. Nuo Alytaus vos valanda. Vizos nereikia, su kanadišku pasu galima išbūti Lenkijoje 90 dienų. Perva žiavome sieną per 2 minutes. Muitinės panaikintos. Punskas – tikrai lietuviškas kampelis. Neteko išgirsti lenkiškai kalbant, o tik lietuviškai. Čia maloniai ir vaišingai giminės mus priėmė. Visi lietuviai gražiai įsikūrę. Aplankėme Punsko šventovę, kapus ir apylinkę. Nuvykome ir aplankėme Grūto parką, kuris gražiai sutvarkytas, visi "balvonai" pelkėje sukišti. Iš Punsko pasukome į Marijampolę, kur žmonos giminės jau laukė. Pasisvečiavę vykome į Kauną, kur daug žymių vietų aplankėme.

Pagaliau atėjo laikas grįžti pas brolį Vytautą, kuris turi ūkį Juodaičių parapijoje. Čia visi nuvykome į Juodaičių kapines, kur neseniai grįžęs brolis a.a. Jonas, vos pasidžiaugęs apie savaitę Tėvynėje, iškeliavo amžinybėn savo gimtajame kaime. Palaidotas šalia seniau mirusios žmonos Birutės. Išėjau pasivaikščioti po gimtuosius laukus, norėjosi iš džiaugsmo raudoti pajutus gimtinės žemę po kojomis.

Taip ir nepajutau, kai laikas praėjo, ir jau reikėjo ruoštis kelionei. Kaip visiems giminėms ir draugams teko dėmesys Vėjukui, kuris gražiai lietuvių kalba su visais bendravo. Tai mano dukros dr. Zitos dėka su vaikais namuose tik lietuviškai kalbama.

Sunku buvo atsisveikinti su giminėmis – per tas dienas mūsų giminystė labai suartėjo. Visiems biro ašaros tariant Sudiev. Pagaliau LAL Lietuvos oro linijos lėktuvas kilo į padanges. Ilgai žiūrėjome pro langus į apačioje paliekančius miestelius ir kaimelius. Skrido mintys, ar ką pamačiau naujesnio 5-tą kartą apsilankęs. Jau visi laukai dirbami. Krautuvės pilnos visko. Automobilių pilna, žmonės normaliai gyvena. Kaip smagu vis grįžti. Juk mano gimtinė toks mažas žemės kampelis, bet man labai brangus.

Ir vėl gimtinėj

Giminės prie a.a. Jono Prakapo kapo

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

EUROPEAN MONUMENT INC.

▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
▲ Specializuojamės europietiškų paminklų stiliuje.
▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
▲ Perkate fabriko kaina.

Skambinti tel.

(905) 339-0409

1-800-539-8224

Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

Kanados Lietuvių Fondas

Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Per 45 metus Jūsų sutelktas 4.88 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 2.97 mln. dol. pelno lietuvybės išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Remkime Kanados lietuvių fondą ir prisiminkime jį savo testamentuose!

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* LEIDYBAI vis didėjančius finansinius sunkumus sudaro nesumokėtos sąskaitos už SKELBIMUS ir PRENUMERATAS. Pajamos mažėja, o spausdinimo bei kitokios su leidyba susijusios išlaidos kyla. *Žiburių* valdyba nutarė, kad prenumeratai pasibaigus, po dviejų perspėjimų laikraščio siuntimas nesusimokėjusiam skaitytojui bus nutrauktas. Prenumeratoriai prašomi įsidėmėti adreso lipdėje atspausdintą datą, kuri nurodo iki kol prenumerata sumokėta. Leidėjai nuolat dėkingi visiems, kurie laiku susimoka ir remia lietuvišką spaudą.**

Vasara Lietuvoje 2007

Dar turime lėktuvo bilietų šiai vasarai į Vilnių specialiomis kainomis rugpjūčio 18 – rugsėjo 30

$900

spalio 1 – 31

$795

oro uosto mokesčiai papildomai $245
Finnair avialinijos, Toronto – Vilnius per Helsinki

Skambinkite Gabrielei Pabrėžaitei-Flores

O.b Orav Travel Inc.

5650 Yonge Street at Finch
Toronto, Ontario M2M 4G3

416-221-3113

Toll free 1-800 361-9487
Fax 416-221-4885

gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277

BDT World Travel

KLB ŽINIOS

• Po vasaros pertraukos valdybos nariai susirinko į posėdį rugsėjo 12 d. Valdyba ruošiasi XX-osios krašto tarybos pirmajai sesijai, kuri įvyks Montrealyje, Aušros Vartų parapijos salėje. Registracijos pradžia 9 val. ryto, sesijos pradžia 9.30 val. ryto. Darbotvarkėje: KLB KV valdybos narių ir kitų pranešimai; klausimai dėl žodinių ir raštinių pranešimų; pranešimas apie Lietuvos seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos suvažiavimą; **rinkimai į KLB Krašto valdybą, Revizijos komisiją ir Garbės teismą; rezoliucijų ir nutarimų paskelbimas**. Sesiją numatoma baigti 3 v.p.p. **Norintys dalyvauti registruojasi KLB raštinėje iki rugsėjo 28 d. telefonu 416-533-3292, faksu 416-533-2282 arba elektroniniu paštu klb@kanada.ca.** Registracijos kaina įskaitant pietus $20. Laukiame ir svečių, kurie domisi Kanados lietuvių bendruomenės veikla. Kartu švęskime seniausios Kanadoje lietuvių šv. Kazimiero parapijos 100 m. jubiliejų.

• Posėdyje dalyvavę nariai padarė savo pranešimus. Rugpjūčio mėnesį pirmininkė dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungų pirmininkų suvažiavime Kernavėje, dalyvavo 61 atstovas iš 30 šalių. Buvo diskutuojami mums svarbūs dvigubos pilietybės reikalai. 2009 m. bus minimas Lietuvos vardo tūkstantmetis. 2008 m. Šiluvos 400 metų paminėjimas.

• Kanados lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas įvyks rugsėjo 21-23 d.d. Kretingos stovyklavietėje.

• Spalio 17 d., 7 v.v., "Air Canada" centre įvyks Toronto "Raptors" ir Kauno "Žalgirio" rungtynės. Informacija dėl bilietų užsisakymo buvo paskelbta rugsėjo 5 d. *Tėviškės žiburiuose*.

• Dėkojame "Paramos" kredito kooperatyvui už kasmetinę $7000 auką, J. Statkevičiui (Rodney), atsiuntusiam $25 auką.

• Kanados lietuvių muziejui-archyvui "Paramos" kredito kooperatyvas paaukojo $1,500 ir Filomena Kantautienė-Masiokienė iš Edmontono paaukojo $300 bei medžiagos archyvui.

• KLB raštinėje galite įsigyti CD "Mano namas", iš kurio galima mokytis lietuvių kalbos. Taip pat R.Žemaitytės- De Iuliis knygą "Lietuvių literatūros skaitiniai".

Lietuvos televizijos (LTV) ir Lietuvos televizijos antrojo kanalo (LTV2) programas nuo šiol galima tiesiogiai stebėti interneto portale lrt.lt. Atskiras srautas (Lietuvos vartotojai jo nemato) siūlomas žiūrovams, gyvenantiems užsienyje. LRT laidas galima stebėti ir portalo lrt.lt archyve, taip pat nemokamai jas prenumeruoti ir klausytis nešiojamuoju grotuvu (ausinuku), kaupti savo kompiuteryje ir t. t. Portale lrt.lt taip pat galima tiesiogiai klausytis Lietuvos radijo, "Klasikos" programos, radijo stoties "Opus 3" ir "@ radijo". **Inf.**

Karys, nr. 1 (2007), mėnesinis žurnalas kariams, paskelbė kpt. Vyčio Andreikos pokalbį "Į užduotį su Lietuvos kariais" su juos aplankiusiu Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų vadu brg. gen. Arvydu Pociumi. Pastarasis lankė karius pietryčių Irake. Tarp daugelio įdomių ir teigiamų pareiškimų atskleista ir "smulkmena" – avalynės problema. Esą, greitai atsilupa padai, kariai priversti pasiimti danų išmestus padėvėtus batus. "Jeigu nemokame pagaminti gerų batų, pripažinkime tai ir baikime bergždžias kalbas", – sakė generolas.

Vasaros metu Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje per Mišias giedoję choristai-tės. Iš k. antroje eilėje: V. Mašalas, V. Poškaitis, V. Šlenys, V. Strimaitis; pirmoje eilėje: L. Išganaitienė, H. Ulbinienė, V. Strimaitienė, L. Turūtaitė ir šalia choristų prel. J. Staškevičius. Nuotraukoje nėra V. Patašiaus ir K. Pajaujo

STEPONAS JANUŠKA,

dainininkas, pedagogas, kompozitorius, renginių organizatorius, koncertuos Toronto Lietuvių Namuose š.m. spalio 20 d.

Gimė 1958 m. kovo 18 d. Tytuvėnuose, Kelmės rajone. 1974 m. rudenį pradėjo studijuoti Klaipėdos S. Šimkaus aukštesniojoje muzikos mokykloje klarneto specialybę. 1978 m. sėkmingai baigęs šią mokyklą, įstojo į Vilniaus konservatorijos, Klaipėdos fakultetų Estradinės muzikos katedrą.

1978 m. su draugais įkūrė grupę "Studija", kurioje dainuoja iki šiol. Nuo 1982 iki 1990 metų su "Studija" grojo Klaipėdos naktiniame klube "Neringa". Nuo 1979 iki 1992 m. pianisto Sauliaus Šiaučiulio džiazo kvarteto narys.

Steponas Januška yra tapęs daugelio festivalių ir konkursų laureatu. Viena iš Stepono muzikinės veiklos sričių yra muzikos kūryba. Iki šiol jau sukūręs 80 dainų ir instrumentinių pjesių. 1996 m. Steponas Januška įdainavo keletą dainų Egidijaus Buožio albume "Town of Love". 1998 m. firma "JAM records" išleido pirmąjį solinį Stepono Januškos albumą "Laiko upė". Nuo 1997 m. Steponas dėsto Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Džiazo muzikos katedroje, vokalo klasėje.

KLB Toronto apylinkės valdyba prašo visas organizacijas pranešti savo veiklos tvarkaraščius iki š.m. spalio 15 d. Birutei Jurienei tel. 905 275-8034 arba Danutei Mašanauskaitei el.paštu mdana7@hotmail.com

AUKOS

Prisimindami savo šeimos draugą a.a. Joną Paransevičių, Jurgis ir Anelė Aušrotai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Vaclovo Karausko atminimui pagerbti *Kovai su vėžiu* sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukojo: $60 – K. Elliott; $50 – E. Benetienė, I. Biškys; $35 – T.B. Stanuliai; $30 – M.R. Fasullo, S.D. Guida; $25 – G.D. Rocca; $20 – A.A. Laurinaičiai, J. Zenkevičius, V.P. Melnykai, E. Liorti, V.A. Danaitis, A. Rakauskas. Aukas surinko: V. Baliūnienė, B. Kazlauskaitė ir M. Povilaitienė.

Kviečiame visus į Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos

1907-2007

100-MEČIO IŠKILMES

Padėkos dienos savaitgalį

spalio 6, šeštadienį

POKYLIS IR VAKARINĖ PROGRAMA

2200 Mansfield St., Montreal, QC (kampas Sherbrooke St.)

Pradžia – 5 v.p.p. *Suaugusiems $100, jaunimui iki 18 m. $50.* Įsigyti bilietus tik iš anksto.

spalio 7, sekmadienį

IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS, PIETŪS, KONCERTAS

Šv. Kazimiero šventovėje, 3426 Parthenais, Montreal, QC (prie Sherbrooke St.). Pradžia – 10.30 v.r. *Suaugusiems $35, jaunimui (11-18) $20, vaikams (5-10) $10.* Įsigykite bilietus iš anksto.

Koncerte dalyvauja Montrealio lietuvių choras, Toronto choras "Volungė", Otavos choras "Arija". Nemokamas autobusas nuo Aušros Vartų į Šv. Kazimiero šventovę.

Išleidžiamas SUKAKTUVINIS METRAŠTIS. Jame 100 metų parapijos istorija, istorinės nuotraukos. Prie metraščio pridedama DVD su visomis gautomis nuotraukomis, tradicinėmis giesmėmis, pasakojimais apie parapiją. Vertingas leidinys sau ir dovanai.

Dėl informacijos kreiptis į:

***Romą Lietuvninkaitę-Pingitore – tel. 514 366-6857; Alice Skrupskis – tel. 514 257-6761; Joaną Adamonytę – tel. 514 253-8138* El. paštas: sv.kazimiero100@hotmail.com**

Jus kviečia Montrealio šv. Kazimiero par. šimtmečio rengimo komitetas, parapijos komitetas, klebonas ir parapijiečiai

LITHUANIAN TRANSLATIONS

VERČIU ĮVAIRIUS DOKUMENTUS

• iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą

• vertimus tvirtinu savo antspaudu ir parašu

DALIA MILMANTAS - 416.237.0568

Akredituota vertėja prie Imigracijos ir pabėgėlių tarybos (Immigration and Refugee Board)

WATERSIDE DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

Implantų įdėjimas, protezavimas, plokštelių pritvirtinimas mažais varžteliais (mini implants)

115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5

www.watersidedental.ca **Tel. 905 271-7171**

BEST WAY TO TRAVEL Inc.
Royal York Plaza,
1500 Royal York Rd.,
Toronto, ON M9P 3B6

KELIONIŲ AGENTĖ

ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY

KAINOS SKRENDANTIEMS Į LIETUVĄ ŠIĄ VASARĄ:

$949 – iki birželio 23 + mok.

$1199 – po birželio 23 + mok.

Kelionių bilietai, draudimai, nemokamas pristatymas į namus

Tel. (416) **249-7710**
Cell (416) **473-9020**
Fax: 416 249-7749
El.p.: astra.bestway@on.aibn.com

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, *B.Sc., LLB.*

PACE LAW FIRM

- asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- imigracija į Kanadą
- testamentų sudarymas
- palikimų tvarkymas
- nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 **Fax 416 236-1809**

Tinklalapis: **www.pacelawfirm.com** El. paštas: **lawyers@pacelawfirm.com**

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

Dr. N. Mikelėnaitė-Archer

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

TORONTO ONT

Anapilio žinios

• Lietuvos kankinių šventė – mūsų parapijos atlaidai – šiais metais bus rugsėjo 30, sekmadienį. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios rytą bus tik 9.30 val. (Mišių 11 val. tą rytą nebus). Iškilmingos pamaldos tą dieną prasidės 3 v.p.p. eisena su Švenčiausiuoju iš šventovės į kapinių koplyčią. Ten bus palaiminimas Švenčiausiuoju, ir vėl grįžtama į šventovę. Šventovėje bus Mišios, o po Mišių – 5 v.p.p. Anapilio salėje vyks iškilmingos vaišės, kurias ruošia J. Gurklienė. Meninę programą vaišių metu atliks Wasaga Beach lietuvių dramos sambūris "Kibirkštis", suvaidindamas ištrauką iš *Sekminių vainiko,* ir Wasaga Beach "Bočių" choro moterų trijulė. Bilietus į vaišes parapijos salėje platina R. Celejewska tel. 416 231-8832.

• Rugsėjo 30, sekmadienį, Anapilio autobusėlis maldininkus veš į Lietuvos kankinių šventovės iškilmes nuo "Vilniaus rūmų" 2.30 v.p.p. ir atgal parveš po pamaldų.

• Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje vasarinė Mišių tvarka baigsis su šiuo mėnesiu. Spalio 7, sekmadienį, Mišios bus jau žiemos tvarka – 2 v.p.p.

• Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos bus pradedamos šį rudenį. Registracija jau vyksta dabar: šiokiadieniais – telefonu 905 277-4320, o sekmadieniais – po Mišių zakristijoje.

• Mūsų parapijos KLKM dr-jos skyriaus susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje. Susirinkime pakviestas kalbėti dr. R. Zabieliauskas. Visi kviečiami dalyvauti.

• Anapilio knygyne galima įsigyti liepos-rugpjūčio *Lithuanian Heritage* žurnalo laidą. Taip pat – įvairių nupigintų knygų bei muzikos juostelių.

• *Žodis tarp mūsų* knygelių rugsėjo-spalio laidą platina A. Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

• Mišios rugsėjo 30, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Zigmą Obelienį; 3 v.p.p. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, rugsėjo 30, sekmadienį, 10.30 v.r. už Čepų ir Kalpokų mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, rugsėjo 29, šeštadienį, 3 v.p.p. už Gailevičių mirusius.

AUKOS

Marijampolės *Vaikų namams* $200 aukojo M. Venskuvienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 – L. Baumgardas, o testamentu $5,000 paliko a.a. Pranas Basevičius.

A.a. Vlado Stabačinsko atminimui *Kovai su vėžio* liga sergantiems vaikams Lietuvoje aukojo: $25 – A. Genčiuvienė; $20 – D. Vaidilienė. Aukas rinko B. Kazlauskaitė ir M. Povilaitienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Parapijiečiai ir parapijoj dirbantys kunigai sveikina Lietuvos kankinių parapiją, kuri rugsėjo 30 d. švenčia savo metinę atlaidų šventę.

• Rugsėjo 23 d. per 10.45 v.r. Mišias giedojo parapijos "Retkartinis" choras, o rugsėjo 30 d. giedos parapijos jaunimo/vaikų choras.

• Santuokos sakramentą rugsėjo 22 d. mūsų šventovėj priėmė Indrė Viskontaitė ir Adam Bristol.

• Pirmajai Komunijai besiruošiančių vaikučių tėvų susirinkimas vyks rugsėjo 29 d., 10.30 v.r. parapijos posėdžių kambaryje. Rugsėjo 30 d., po 9 v.r. Mišių vyks angliškai kalbantiems vaikučiams pirmoji pamoka.

• Rugsėjo 30 d. visose Kanados šventovėse bus daroma rinkliava Kanados Bažnyčios reikalams paremti.

• Bilietai į metinę parapijos vakarienę, kuri vyks spalio 13 d. parapijos salėj, jau platinami sekmadieniais po Mišių. Programoj – 5 v.p.p. gėrimai ir užkandėliai, 6 v.v. "Gintaro" tautinių šokių programa, 7 v.v. vakarienė. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Bilieto kaina $40.

• Pakrikštyti Nolan Augustas, Sonatos (Vailuckytės) ir Vaidoto Gulbinų sūnus ir Vytis Benediktas, Akvilės (Liaugaudaitės) ir Aldo Minkevičių sūnus.

• Rugsėjo 22 d. palaidotas a.a. Vladas Stabas-Stabačinskas, 83 m. Paliko žmoną Reginą, dukrą Violetą su šeima ir seserį Lietuvoje. Neseniai Montrealyje mirė a.a. Antanina Kuncevičienė, parapijietės Bernardetos Kuncevičiūtės mamytė.

• KLKM draugijos parapijos skyriaus susirinkime į valdybą buvo išrinktos: Aušra Baršauskienė, Nijolė Bates, Dana Baziliauskienė, Zita Klevinienė, Agota Ratavičienė, Valerija Siminkevičienė, Sigita Štuopienė, Gizela Šutienė ir Daiva Miceikaitė-Vorps. Išrinktos valdybos narės pasiskirstys pareigom pirmame posėdyje.

• Parapijos stovyklavietės 50-metis ir "Kretingos" stovyklų 25-metis bus paminėti š.m. lapkričio 10 d., 7 v.v. parapijos salėj. Bilietai ($50) jau platinami parapijos salėj sekmadieniais po Mišių.

• Kanados lietuvių jaunimas ruošiasi dalyvauti Pasaulio jaunimo dienose, kurios vyks 2008 m. liepos 7-20 d.d. Australijoj. Ten bus susitikimas su popiežium Benediktu XVI. Registracija vyks per prel. E. Putrimą.

• Mišios sekmadienį, rugsėjo 30: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Alidą Groen In't Woud; 10.45 v.r. už a.a. dr. Paulių Vytę, už a.a. Daną Beresnevičienę, už a.a. Iloną Smalenskienę; 12.15 v.d. už a.a. Vytautą Dargį ir Mamertą Duliūną.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį pamaldos 11.15 v. ryto.

• Spalio 7 d. pamaldas ves parapijos sekretorius Paulius Kravecas.

• Sekmadienį, spalio 14 pamaldose bus dalinama Šv. Komunija, pamokslas bus anglų kalba. Sekmadienio mokyklos tikybos pamokos vyks sekmadieniais spalio 14 ir 21 d.d. pamaldų metu.

• Konfirmantų pamokos įvyks po pamaldų spalio 14 ir 28 d.d.

• Moterų draugijos rengiama "Padėkos puota" įvyks sekmadienį, spalio 21, 1 v.p.p. Lietuvių Namuose; kaina $30 suaugusiems; vaikams 13-16 metų $15, o iki 12 metų nemokamai. Bilietus platina A. Langienė 416 233-0511, I. Šturmienė 905 274-3529 ir V. Norvaišienė 416 447-4128.

Lietuvių Namų žinios

• Rugpjūčio 23 d. LN svetainėje pietavo 140 svečių.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis – spalio 3, trečiadienį, 7 v.v. LN seklyčioje, "Labdaros" – rugsėjo 26 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Pasibaigus Europos krepšinio čempionatui Ispanijoje, kurį tiesiogiai galėjo stebėti šimtai tautiečių bare "Lokys", tiesioginės Lietuvos televizijos transliacijos tęsiamos. Dėl platesnės informacijos, programų tvarkaraščio ir laiko skambinti į LN raštinę tel. 416 532-3311 arba į barą tel. 416 534-8214.

• Barą "Lokys" galima išsinuomoti privatiems renginiams. Teirautis LN raštinėje.

Maironio mokyklos žinios

• Dar galima užregistruoti naujus mokinius. Registracijos mokestis – $225 vienam, $250 šeimai. Mokykla "Our Lady of Peace", 70 Mattice Ave. (tarp Bloor ir Kipling gatvių). Vedėja – V. Zubrickienė, tel. 905 271-6859.

• Dėl vietos stokos nebegalim daugiau priimti paaukojamų knygų.

• Sveikiname naują mokytoją – Nijolę Storyk. **Živilė**

Toronto Aukštesniųjų lituanistinių kursų moksleiviams ir jų tėveliams pranešame, kad mokslo metai prasidės rugsėjo 29 d. Tą dieną galima bus užsiregistruoti mokykloje (Toronto, 70 Mattice Ave, M9B 1T6). Bet prieš tai būsimus moksleivius prašome kreiptis į savo katalikų mokyklos *guidance counsellor* ir užsiregistruoti ten. Norintys registruotis per internetą turi parinkti nuorodą *Community site* ir ten pažymėti šeštadieninę mokyklą. Daugiau informacijos galima gauti tel. 416 766 8190.

Kursų vedėjas M. Slapšys

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* PRENUMERATORIAMS: jeigu savaitraščio pristatymas vėluoja daugiau kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą KANADOS PAŠTO BENDROVEI telefonu 1-800-267-1177 arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca (pasirinkite Resources skyriuje "Contact us", tada "General Customer Service").**

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapija

Isabelle (Bulotaitės) ir Michel Breton dukrelė Giselle bus krikštijama Aušros Vartų šventovėje rugsėjo 30 d., po 8.30 val. Mišių. Giselle yra Louise (Loiselle) ir Bruno Bulotų vaikaitė.

A.a. Adelaida Čerkesaitė, 95 metų amžiaus, mirė rugsėjo 16 d. Laidotuvių Mišios numatytos spalio 1 d., 10 v.r. (data gali keistis). **DS**

PADĖKA

A.a. Valerija Pauliukienė mirė Montrealyje 2007 m. rugsėjo 3 d. Palaidota Hamiltone, ON, rugsėjo 11 iš Aušros Vartų šventovės. Nuoširdi padėka kun. A. Šarkai, OFM, už atnašautas gedulines Mišias ir palydėjimą į kapines. Dėkoju Danguolei Radtke už gražias giesmes ir vargonų muziką Mišių metu, E. Kairienei už Mišių skaitinius ir p. Valei už užprašytas šv. Mišias. Ypatinga padėka Genovaitei Montvilienei už globą ir visokeriopą pagalbą laidotuvių metu. Dėkoju visiems, dalyvavusiems a.a. V. Pauliukienės laidotuvėse.

Sesuo Kazimiera Krikščiokaitienė

Šv. Kazimiero parapija

Parapijos šimtmečio paminėjimo šventė: šeštadienį, spalio 6, pokylis ir vakarinė programa Centre Mont-Royal, 2200 Mansfield, 4-ame aukšte, Montrealio centre (kampas Sherbrook gatvės, priešais McGill universitetą, netoli Peel Metro stoties). Požeminis automobilių pastatymas – viena gatvė į vakarus, įvažiavimas 2055 Metcalfe; kaina $8 tik pinigais; kokteiliai – 5 v.p.p., vakarinė programa 6.30 v.v., koncertuos Toronto choras "Volungė", vakarienė 7.30 v.v. Nebus parduodami bilietai prie durų.

Programa sekmadienį, spalio 7 – Šv. Kazimiero šventovėje giesmės 10.30 v.r., iškilmingos šv. Mišios 11 val. Po Mišių pietūs salėje; koncertas šventovėje 2 v.p.p. Bilietai pietums išparduoti. Dar galima nusipirkti bilietus koncertui šventovėje: suaugusiems $20, vaikams 8-18 metų $10. Po koncerto kviečiame visus kavutės vaišėms. Sekmadienį, spalio 7, važiuos nemokamas autobusas nuo Aušros Vartų parapijos į Šv. Kazimiero šventovę 9.30 v.r. ir sugrįš 5.30 v.p.p. Užsiregistruoti ar dėl bendros informacijos kreiptis į J.P. Adamonius 514 256-5355.

Šv. Kazimiero parapijos šimtmečio rengimo komitetas labai dėkoja aukotojams. Aukojo $50 (JAV) – M. ir E. Kucinas. **VL**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)
Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

PADĖKA

Broniaus Povilaičio knygos leidimo fondas ir fondo steigėja Monika Povilaitienė nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuvių bendruomenės Toronto apylinkės valdybai už $300 auką ir dosniems rėmėjams Toronte, Čikagoje bei kitur. Finansinė parama bus naudojama knygos leidimo ir platinimo išlaidoms padengti. Broniaus Povilaičio knyga *Apie įvykius, žmones ir save* buvo išleista 2007 m. pavasarį. Knygos sutiktuvės įvyko š.m. birželio 29 d. Vilniuje. Šiuo metu knyga platinama visuomenei ir teikiama įvairioms bibliotekoms bei archyvams Lietuvoje, Kanadoje, JAV, Vokietijoje, Brazilijoje ir Australijoje.

IEŠKOME šeimininkės padėti maistą paruošti, butą apvalyti ir t.t. Skambinti tel. 905-826-5697 po 5 v.p.p.

LEADING CANADIAN environmental company seeking enthusiastic, self-motivated people with good communication skills. The company offers a great opportunity to advance very quickly and a great income potential $4,500+per month PT/FT. Call Milana tel. 416 888-5913.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Labai gera kokybė. 416 503-1687.

BUTAI LIETUVOJ – gražūs ir patogūs išnuomojami Vilniaus senamiesčio centre. Kreiptis http://ricardasguesthouse.tripod.com

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, "plumbing" darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.